

Raport z działalności

Activity report

2022

Stutthof

Muzeum Stutthof w Sztutowie
NIEMIECKI NAZISTOWSKI OBÓZ KONCENTRACYJNY I ZAGŁADY (1939-1945)

Raport z działalności za rok 2022

Activity report for 2022

Raport z działalności za rok 2022 / Activity report for 2022

Na podstawie tekstów przygotowanych przez / Based on texts prepared by:
Danutę Drywę, Agnieszkę Glazer, Magdalenę Idzik, Iwonę Kentzer, Łukasza
Kępskiego, Ewę Malinowską, Marcina Owsieńskiego, Andrzeja Puszczewicza,
Piotra Tarnowskiego, Bogusławę Tartakowską.

Redakcja merytoryczna i koordynacja / Substantive editing and coordination:
Ewa Malinowska, Łukasz Kępski

Redaktor naczelny / Editor-in-chief
Piotr Tarnowski

Tłumaczenie / Translation:
Marek Mikucki

Materiał ilustracyjny oraz archiwalny ze zbiorów Muzeum Stutthof w Sztutowie
Illustrative and archival material from the collection of the Stutthof Museum
in Sztutowo

Fotografie / Photographs:
Łukasz Kępski, Wiesław Leszczyński, Marcin Skotnicki, Ewa Malinowska,
Mariana Butchak, Berndt Lehmann

Projekt graficzny / Graphic design:
1.2.1 Studio Graficzne

ISBN 978-83-964826-6-2

©Muzeum Stutthof w Sztutowie.
Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939–1945)
ul. Muzealna 6
82–110 Sztutowo
www.stutthof.org

SŁOWO OD DYREKTORA.....	6
A WORD FROM THE DIRECTOR OF THE STUTTHOF MUSEUM	7
Oddajmy głos byłym więźniom – o KL Stutthof w relacjach Świadków Historii	10
Let's give voice to former prisoners – about KL Stutthof in the accounts of Witnesses of History	11
Kamienie milowe	20-51
Milestones.....	21-51
Działalność muzeum.....	50
Museum activities	51
Uroczystości rocznicowe	54
Anniversary celebrations.....	55
Upamiętnienie 77. rocznicy Marszu Śmierci Więźniów KL Stutthof; Archikatedra w Oliwie	56
Commemoration of the 77th anniversary of the Death March of Stutthof concentration camp prisoners, Oliwa Cathedral.....	56
Upamiętnienie 82. rocznicy rozstrzelania Polaków z Gdańska; Sztutowo, Gdańsk.....	57
Commemoration of the 82nd anniversary of the Polish citizens from Gdańsk shooting, Sztutowo, Gdańsk	57
Upamiętnienie 77. rocznicy oswobodzenia KL Stutthof.....	58
Commemoration of the 77th anniversary of Stutthof concentration camp liberation	58
83. rocznica transportu pierwszych więźniów do obozu Stutthof.....	60
83rd anniversary of the transport of the first prisoners to the Stutthof camp.....	60
Projekty interdyscyplinarne	62
Interdisciplinary projects.....	63
Wystawy	72
Exhibitions.....	73
Wydawnictwa	80
Publishers	81
Pedagogika muzealna	82
Museum pedagogy.....	83
Wolontariat.....	84
Volunteering	85
Współpraca	86
Cooperation	87

Zbiory	100
Collections	101
Pracownia Konserwacji Papieru	106
Paper Conservation Studio	107
Działalność dokumentacyjna.....	108
Documentation activities	109
Działalność naukowa.....	114
Scientific activity.....	115
Inwestycje	114
Investments.....	115
Biblioteka	114
Library	115
Zwiedzanie Muzeum	116
Visiting the Museum	117
Finanse	118
Finances	119
Wysokość otrzymanych dotacji i innych środków publicznych.....	118
Amount of subsidies and other public funds received	119
Przychody własne	120
Own revenues	121
Pozostałe przychody operacyjne i finansowe	120
Other operating and financial income	121
Koszty działalności operacyjnej	120
Operating expenses	121
Pozostałe koszty operacyjne i finansowe	120
Other operating and financial costs.....	121
Rada Muzeum	122
The Museum Council	123
Wykaz etatowych pracowników	122
Employees	123
Kontakt.....	124
Contact.....	125

SŁOWO OD DYREKTORA

Pandemia ustąpiła. Wzięliśmy głęboki oddech i dalej oddaliśmy się, najlepiej jak potrafimy, świadczeniu o miejscu, a przede wszystkim o ludziach cierpiących w wyniku trudnego do zrozumienia przez współczesnych zła. Robimy wszystko by historia zamknięta w dwóch tysiącach siedemdziesięciu siedmiu dniach funkcjonowania KL Stutthof nigdy się nie powtórzyła.

W lutym 2022 roku wszystko zmieniło się. Teraz naszym obowiązkiem jest wpłynięcie na zatrzymanie pochodu zła, które wróciło. Widzimy je niedaleko, wystarczy skierować wzrok na wschód. Dlatego tu jesteśmy i z jeszcze większą determinacją będziemy edukować aby dobro stało się niezawodną tamą wobec bestialstwa kwestionującego ludzką naturę.

Piotr Tarnowski

A WORD FROM THE DIRECTOR OF THE STUTTHOF MUSEUM

The pandemic subsided. We took a deep breath and continued to give our best testimony about the place and, above all, about the people who suffered as a result of evil that is difficult to understand by our contemporaries. We do everything to ensure that the history closed in the two thousand seventy-seven days of KL Stutthof's operation never repeats again.

In February 2022, everything changed. Now it is our duty to stop the march of the evil that has returned. We can see it not far away, just look east. That is why we are here and with even greater determination we will educate so that good becomes a reliable dam against bestiality questioning human nature.

Piotr Tarnowski

Oddajmy głos byłym więźniom
– o KL Stutthof w relacjach Świadków Historii

Let's give voice to former prisoners
– about KL Stutthof in the accounts of Witnesses of History

Jan Brodziński

Jan Brodziński (ur. 1934). Mieszkaniec warszawskiego Mokotowa. Trafił do obozu w Pruszkowie razem z bratem Antonim. Obaj zostali wysłani do KL Stutthof, gdzie Janowi nadano numer 93792. Rodzice Jana zostali zesłani na przymusowe roboty do Blumberg-Baden na terenie III Rzeszy. Dzięki interwencji matki bracia zostali zwolnieni z KL Stutthof 22 stycznia 1945 r.

Podczas obchodów 77. rocznicy oswobodzenia obozu koncentracyjnego Stutthof, 9 maja 2022 r. Jan Brodziński wspominał:

Do Stutthofu przyjechałem z ostatnim transportem Powstańców Warszawy. Powstanie padło, ucichły strzały na Mokotowie. Wyszliśmy z tych piwnic wygnani, wprost do obozu przejściowego w Pruszkowie. Po paru godzinach poinformowano nas, zebranych tam mieszkańców Warszawy, że mężczyźni, którzy ukończyli 16 lat, zostaną przetransportowani. To oznaczało, że musiałbym się rozdzielić z moim starszym bratem, bo miałem wtedy 10 lat. A już straciłem siostrę – została zastrzelona na 3 dni przed końcem Powstania przez niemieckiego snajpera. Powiedziano nam, że jedziemy na lekkie roboty do Niemiec. Tymczasem trafiłem do transportu do Stutthofu, jako jedyny nieletni. Pierwszą noc przespaliśmy na placu apelowym. Następnego dnia dostałem za duże ubrania, nie wiadomo było, co ze mną zrobić. Nadano mi numer 93792. Gdyby mi go nie nadano, najprawdopodobniej bym zginął. A potem już zaczęło się życie obozowe: musztra, żabkowanie, czapkowanie i szykany. Mieszkałem w bloku numer 10. Spałem z bratem na jednej pryczy. Zaczął się zły czas, było mi bardzo zimno. Szczególnie na porannym i wieczornym apelu. Dwie godziny stania, w pozycji na baczność. I zaczął doskwierać głód, nie było co jeść. Bardzo dokuczały nam wszy. W końcu w Wigilię Bożego Narodzenia zostaliśmy przepędzeni tylko w samych kocach i nasz barak został zdezynfekowany. Wokół mnie byli tylko dorośli. Nie było dzieci czy młodzieży. Dziś można poczytać w książkach wydanych przez Muzeum, co robiły dzieci nieco starsze ode mnie. Jakie miały wspomnienia. A ja pamiętam głód, choć cierpiałem trochę mniej od mojego brata, bo zakradałem się do kuchni, a kucharze litowali się nade mną i dawali mi w misce ciepłe mleko i pajdkę chleba przełożoną mięsem. Mleko wypijałem, a ten chleb dawałem bratu. I tak jakoś przetrwaliśmy. Po wojnie byłem ciężko chory, ale przede wszystkim – za dorosły dla swoich rówieśników. Ja nie rozumiałem ich, czemu są tak dziecinni. A oni nie rozumieli mnie. Trochę czasu minęło, zanim zacząłem normalnie funkcjonować i żyć, najpierw w PRL-u, a potem w Wolnej Polsce.

Jan Brodziński

Jan Brodziński (born in 1934). A resident of Warsaw's Mokotów district. He was sent to a camp in Pruszkow with his brother Antoni. Both were sent to KL Stutthof, where Jan was assigned number 93792. Jan's parents were sent to forced labor in Blumberg-Baden in the Third Reich. Thanks to their mother's intervention, the brothers were released from KL Stutthof in January 22, 1945

During the celebration of the 77th anniversary of the liberation of the Stutthof concentration camp, May 9 2022, Jan Brodziński recalled:

I came to Stutthof with the last transport of the Warsaw Insurgents. The uprising fell, the shots died down in Mokotów. We left the cellars and were taken straight to the camp in Pruszków. After a few hours, the residents of Warsaw were gathered there and were informed that men over 16 will be transported. That meant I would have to split up with my elder brother because I was 10 at the time. And I already lost my sister – she was shot three days before the end of the Uprising by a German sniper. We were told that we were going to do light work in Germany. Meanwhile, I was transported to Stutthof as the only minor. First night we slept on the parade ground. The next day I got clothes that were too big, no one knew what to do with me. I was given number 93792. If it had not been given, I would have most likely died. And then camp life began: drills, frogging, capping and harassment. I lived in block number 10. I slept with my brother on one bunk. It was a bad time, I was very cold. Especially during morning and evening roll-calls. Two hours of standing at attention. And everyone started to feel hungry, there was not enough food. We were very bothered by lice. Finally, on Christmas Eve we were driven out only in blankets and our barrack was disinfected. There were only adults around me. There were no children or teenagers. Today you can read in books published by the museum what children – a little older than me – were doing. What memories they had. And I remember hunger, although I suffered a little less than my brother, because I would sneak into the kitchen, and the cooks took pity on me and gave me warm milk in a bowl and a piece of bread with meat on it. I drank the milk and gave the bread to my brother. And so we survived somehow. I was seriously ill after the war, but above all – too mature for my peers. I didn't understand why they were so childish. And they didn't understand me. It took some time before I started to function and live normally, first in the People's Republic of Poland, and then in Free Poland.

Tadeusz Rydzewski

Tadeusz Rydzewski (1925-2022). Mieszkaniec Jeziorka, położonego 8 km od Łomży. Wychowany jako jeden z siedmiorga dzieci Franciszka i Józefy w rodzinie z patriotycznymi tradycjami. W trakcie wojny ich dom stał się miejscem lokalnej konspiracji. Został aresztowany razem z matką, siostrą i dwoma braćmi 24 sierpnia 1943 r. Był torturowany w więzieniu w Łomży, a następnie wywieziony do KL Stutthof, gdzie nadano mu numer 27164. Został przymusowo ewakuowany z obozu 25 stycznia 1945 r. w Marszu Śmierci. Uciekł 3 lutego, w miejscowości Luzino koło Kartuz. Przetrwąć pomogli mu mieszkańcy Kaszub.

Tadeusz Rydzewski zabrał głos podczas uroczystości 77. rocznicy oswobodzenia KL Stutthof oraz 2 września – w rocznicę 1. transportu więźniów do KL Stutthof. W jego ustach postulat o pokój w Europie i hasło: „NIGDY WIĘCEJ WOJNY” to nie są tylko puste słowa:

Dla mnie dzisiejsza rocznica to nie jest dzień zwycięstwa, tylko dzień klęski. Wojna, którą Rosja wypowiedziała Ukrainie, zaangażowała wiele państw, wiele osób – i wciąż trwa. A przecież naród ukraiński był męczony jeszcze za czasów Stalina, gdy część świata starała się pozbierać po wojnie – przecież wszyscy pamiętamy Wielki Głód. Nie możemy pozwolić na przegraną Ukrainy. To by była klęska dla całego świata, dla całej historii. Wołam zatem na cały świat: Dość wojny!

Tadeusz Rydzewski

Tadeusz Rydzewski (1925–2022). A resident of Jeziorko, located 8 km from Łomża. Raised as one of seven children of Franciszek and Józefa in a family with strong patriotic traditions. During the war, their house became the site of the local conspiracy section. He was arrested together with his mother, sister and two brothers on August 24, 1943. He was tortured in prison in Łomża, and then taken to KL Stutthof, where he was given number 27164. He was forcibly evacuated from the camp on January 25, 1945 during the Death March. He escaped on February 3 in Luzino near Kartuzy. The inhabitants of Kashubia helped him survive.

Tadeusz Rydzewski spoke during the celebration of the 77th anniversary of the liberation of KL Stutthof and on September 2– on the anniversary of the first transport of prisoners to KL Stutthof. In his mouth, the postulate of peace in Europe and the slogan: "NO MORE WAR" are not just empty words:

For me, today's anniversary is not a day of victory, but a day of defeat. Russia has declared war on Ukraine, involving many countries, many people – and it is still going on. And after all, the Ukrainian nation was tormented even under Stalin, when part of the world was trying to recover after the war – we all still remember the Great Famine. We cannot allow Ukraine's defeat. It would be a disaster for the whole world, for the whole history. So I am calling to the whole world: Enough war!

Kamienie milowe

Milestones

Stutthof Museum Stutthof w. Sztutowie

FREI!

Stutthof
Museum Stutthof w. Sztutowie
Prace Ochrony w Stutthofie
Instytut Pamięci Narodowej
Instytut Historyczny
Instytut Literacki

WIGEN
KRAJE
KRAJE
KRAJE

Realizacja w latach 2021–2022 projektu „Diese Stadt ist Judenfrei”
dofinansowanego przez MKDNIŚ.

Implementation of the project “Diese Stadt ist Judenfrei” in 2021–2022;
co-financed by MKDNIŚ.

Promocja w Buenos Aires wydanej po hiszpańsku przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego książki dr Danuty Drywy *Poselstwo RP w Bernie. Przemilczana Historia* (*La Legación de la República Polonia en Berno. Ina Historia Silenciada*).

Promotion of the book by Dr Danuta Drywa "Poselstwo RP w Bernie. Przemilczana Historia" (Polish Legation in Bern. Unsaid History), (La Legación de la República Polonia en Bern. Ina Historia Silenciada) issued in Spanish language in Buenos Aires by the Ministry of Culture and National Heritage.

Przyznanie dr Danucie Drywie II wyróżnienia Ministra Spraw Zagranicznych Zbigniewa Rau za książkę historyczną *Poselstwo RP w Bernie. Przemilczana Historia*, wydaną w latach 2020–2021.

Granting Dr Danuta Drywa the 2nd distinction of the Minister of Foreign Affairs Zbigniew Rau for the historical book „Poselstwo RP w Bernie. Przemilczana Historia”, published in the years 2020–2021.

60
ROCZNICA
ZAŁOŻENIA MUZEUM STUTTHOF W SZTUTOWIE
1962–2022

Obchody 60-lecia Muzeum Stutthof w Sztutowie.

Celebration of the 60th anniversary of the Stutthof Museum in Sztutowo.

Wizyty i spotkania

Visits and meetings

Delegacja pracowników i członków zarządu
Centrum Falstad w Norwegii.

Delegation of employees and board members of
Centrum Falstad/Falstad Center in Norway.

Wizyta Lorda Erica Picklesa, doradcy w Rządzie Brytyjskim do spraw kontaktów z diasporą żydowską oraz ocalałymi z Holokaustu.

[Visit of Lord Eric Pickles, Adviser to the British Government for contacts with the Jewish diaspora and Holocaust survivors.](#)

Wizyta prof. dr. hab. Piotra Glińskiego, Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, podczas uroczystości zakończenia prac budowlanych w Villi Musica – docelowej siedzibie Muzeum Piaśnickiego w Wejherowie, oddziału Muzeum Stutthof w Sztutowie, 9 grudnia 2022 r.

Visit of prof. dr. hab. Piotr Gliński, Vice-President of the Council Ministers, the Minister of Culture and National Heritage, during the ceremony completion of construction works in Villa Musica – the target seat of the Piaśnica Museum in Wejherowo, a branch of the Stutthof Museum in Sztutowo, December 9, 2022.

Ambasador Izraela Yacov Livne

[Israeli Ambassador Yacov Livne](#)

Spotkanie z Uwe Neumärker, dyrektorem Fundacji Pomnik Pomordowanych Żydów Europy (Stiftung Denkmal für die ermordeten Juden Europas).

[Meeting with Uwe Neumärker, director of the Memorial to the Murdered Jews of Europe Foundation \(Stiftung Denkmal für die ermordeten Juden Europas\)](#)

Wizyta przedstawicieli instytucji kultury i edukacji z Izraela.

[Visit of representatives of cultural and educational institutions from Israel](#)

Warsztaty antydyskryminacyjne dla komendantów i zastępców
Komendantów Policji pomorskiej.

[Anti-discrimination workshops for Police Commanders and Deputy
Commanders of Pomeranian Police.](#)

Rozpoczęcie współpracy z Klubem Bałtyk Sztutowo, w ramach której dzieci i młodzież będą brały udział w warsztatach edukacyjnych na temat tolerancji i historii KL Stutthof oraz będą wsparciem w uroczystościach i projektach edukacyjnych jako wolontariusze.

Starting cooperation with the Bałtyk Sztutowo Club – in the framework of this cooperation children and young people will take part in educational workshops on tolerance and history of KL Stutthof and will support as volunteers in ceremonies and educational projects.

CERTIFICATE
IN THE FIELD
OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
AWARDED TO THE RESEARCHER
IN THE FIELD OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
DR. JUDYTA WILCZAK
FOR HER CONTRIBUTION TO THE
DEVELOPMENT OF THE POLISH ECONOMY
AND SOCIETY

Przyznanie wyróżnienia „Baszta wiernym przyjaciołom” przez Żołnierzy Pułku Armii Krajowej Baszta dla Muzeum Stutthof w Sztutowie.

Awarding the „Baszta wiernym przyjaciołom” (“Baszta to faithful friends”) award by the Soldiers of the Regiment of the Home Army Tower for the Stutthof Museum in Sztutowo.

Nominacja Piotra Tarnowskiego na dyrektora Muzeum Stutthof na kadencję 2023–2027.

Nomination of Piotr Tarnowski as director of the Stutthof Museum for a term of office 2023–2027.

Działalność muzeum

Museum activities

Uroczystości rocznicowe

Anniversary celebrations

Upamiętnienie 77. rocznicy Marszu Śmierci Więźniów KL Stutthof;
Archikatedra w Oliwie, 25.01.2022 r.

[Commemoration of the 77th anniversary of the Death March of Stutthof
concentration camp prisoners, Oliwa Cathedral, 25/01/2022](#)

Upamiętnienie 82. rocznicy rozstrzelania Polaków z Gdańska; Sztutowo,
Gdańsk, 22.03.2022 r.

[Commemoration of the 82nd anniversary of the Polish citizens from Gdańsk
shooting, Sztutowo, Gdańsk, 22/03/2022](#)

Upamiętnienie 77. rocznicy oswobodzenia KL Stutthof, 9.05.2022 r.

[Commemoration of the 77th anniversary of Stutthof concentration camp liberation, 9/05/2022](#)

Upamiętnienie 83. rocznicy pierwszego transportu więźniów do obozu
Stutthof, 2.09.2022 r.

[Commemoration of the 83rd anniversary of the first transport of prisoners
to the Stutthof camp, 2/09/2022](#)

Projekty interdyscyplinarne

Interdisciplinary projects

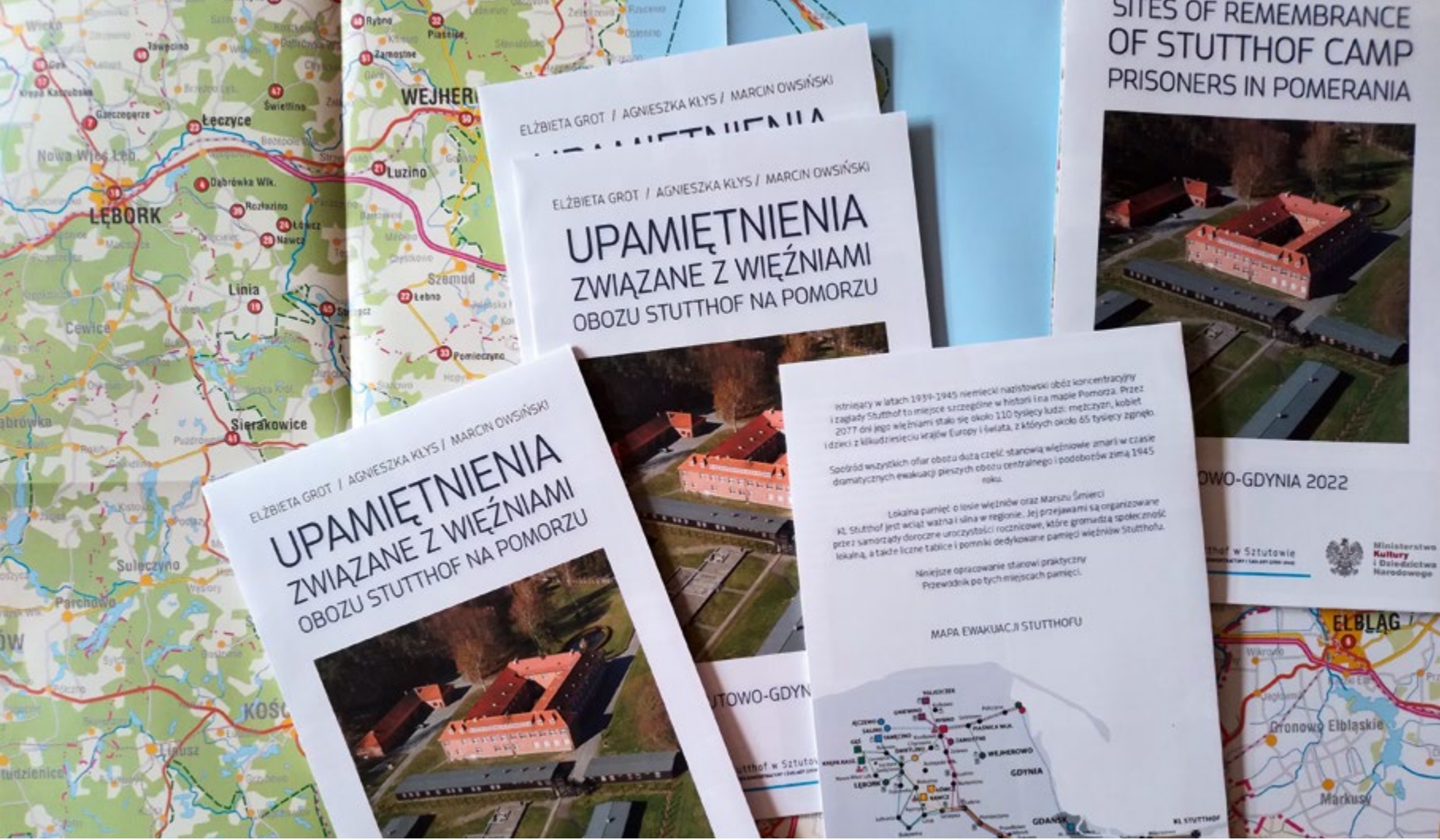
„«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada polskich Żydów na Pomorzu” – interdyscyplinar-
ny projekt dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ra-
mach Programu „Kultura inspirująca”, w którym podjęto temat historii Żydów na Pomo-
rzu na przestrzeni wieków, ze szczególnym uwzględnieniem Zagłady w czasie II wojny
światowej oraz roli KL Stutthof w tej zbrodni. W ramach projektu zrealizowano wydaw-
nictwo, wystawę prezentowaną w Izraelu oraz film dokumentalny. Partnerem projektu
było Towarzystwo Projektów Edukacyjnych we współpracy z Instytutem Polskim w Tel
Awiwie oraz placówkami muzealnymi Yad Mordechai i Mashmout Center.

„«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada polskich Żydów na Pomorzu” (“«Diese Stadt ist Judenfrei» – The Holocaust of Polish Jews in Pomerania”) – interdisciplinary project co-financed by the Ministry of Culture and National Heritage under the „Kultura inspirująca” (“Inspiring Culture”) program in which the subject of the history of Jews in Pomerania was taken up over the centuries, with particular emphasis on the Holocaust during World War II and the role of KL Stutthof in this crime. The project included a publication and an exhibition presented in Israel and a documentary. The partner of the project was the Society Educational Projects in cooperation with the Polish Institute in Tel Aviv and Yad Mordechai and Mashmout Center museums.

„Upamiętnienie ofiar i trasy Marszu Śmierci więźniów KL Stutthof w 1945 roku” – projekt realizowany od marca do grudnia 2022 r. przy wsparciu Prezesa Rady Ministrów RP oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W ramach projektu na trasie Marszu Śmierci oraz przy miejscach upamiętniających losy więźniów KL Stutthof – w kościołach, przy zbiorowych mogiłach czy pamiątkowych cmentarzach – ustawiono dwujęzyczne tablice informacyjno-historyczne z mapami, ilustracjami oraz fragmentami relacji świadków. Łącznie przygotowano, dostarczono i zamontowano 25 tablic. Powstała także ścieżka historyczna z mapą zatytułowaną „Mapa pamięci Pomorza z miejscami pamięci i upamiętnieniami związanymi z obozem Stutthof”.

„Upamiętnienie ofiar i trasy Marszu Śmierci więźniów KL Stutthof w 1945 roku” (“Commemoration of the victims and the route of the Death March of KL Stutthof prisoners in 1945”) – project implemented from March to December 2022 with the support of the Prime Minister of the Republic of Poland and Minister of Culture and National Heritage. As part of the project on the route of the Death March and at places commemorating the fate of KL Stutthof prisoners – in churches, at mass graves or memorial cemeteries– bilingual informational and historical plaques with maps, illustrations and fragments of eyewitness accounts were installed. 25 boards were prepared, delivered and installed. A historical trail with a map entitled „Mapa pamięci Pomorza z miejscami pamięci i upamiętnieniami związanymi z obozem Stutthof” (“Memory map of Pomerania with places of remembrance and commemorations associated with the Stutthof camp”) was also created.

„Seminarium naukowe «Rzeczy, które pamiętają»” – wydarzenie zorganizowane 24 czerwca 2022 r. w ramach otwarcia wystawy #StolenMemory. W seminarium prowadzonym przez prof. dr hab. Marię Mendel (Uniwersytet Gdański) udział wzięli Marek Opitz (Klub Nowodworski), Bernard Jesionowski (Muzeum Miasta Malborka) oraz dr Danuta Drywa (Muzeum Stutthof w Sztutowie). Wystawa prezentowała przez pryzmat rzeczy zrabowanych więźniom obozów koncentracyjnych historie ich właścicieli, odtworzone z dokumentów lub wspomnień bliskich, do których udało się dotrzeć w ramach kampanii #StolenMemory. W Arolsen Archives wciąż znajduje się ok. 2,5 tys. takich przedmiotów, w tym blisko 900 z Polski, które powinny zostać zwrócone krewnym ofiar. Prezentacja wystawy w Muzeum Stutthof była włączeniem się w poszukiwania bliskich ofiar obozów.

„Rzeczy, które pamiętają” (“Things that remember”) – scientific seminar – event organized in June, 24, 2022 as part of the opening of the #StolenMemory exhibition. In the seminar conducted by prof. dr hab. Maria Mendel (University of Gdańsk) attended: Marek Opitz (Klub Nowodworski), Bernard Jesionowski (Museum of the City of Malbork) and Dr. Danuta Drywa (Stutthof Museum in Sztutowo). The exhibition presents the history of KL Stutthof through the prism of the items stolen from concentration camp prisoners and the stories of their owners, reconstructed from documents or memories of loved ones that were reached as part of the #StolenMemory campaign. Arolsen Archives still contain around 2,500 such items, including nearly 900 from Poland, which should be returned to the relatives of the victims. One of the goals of presenting the exhibition at the Museum Stutthof was joining the search for relatives of the victims of the camps.

„Stutthof idzie!» Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof 25 stycznia–12 marca 1945 r.» – projekt związany z przygotowaniem wystawy przypominającej o ofiarach przymusowej ewakuacji więźniów KL Stutthof w 1945 r. oraz upamiętniającej mieszkańców Kaszub, którzy nieśli pomoc więźniom na trasie Marszu Śmierci. Ekspozycja została opracowana przez Muzeum Stutthof w Sztutowie razem z Biurem Wydarzeń Kulturalnych Instytutu Pamięci Narodowej. Wystawie, prezentowanej w Kartuzach, Cedrach Wielkich oraz Wejherowie, towarzyszył cykl koncertów Adama Diesnera „Requiem Kaszubskie” do słów w języku regionalnym brata Zbigniewa Joskowskiego OFMConv.

“«Stutthof idzie!» Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof 25 stycznia–12 marca 1945 r.(“ Stutthof is coming!” Evacuation of prisoners from the Stutthof concentration camp, January 25–12 March 1945.)”– a project related to the preparation of an exhibition reminding about the victims forced evacuation of KL Stutthof prisoners in 1945 and commemorating the inhabitants of Kashubia who helped prisoners on the route of the Death March. The exhibition was created by the Stutthof Museum in Sztutowo together with the Cultural Events Office Institute of National Remembrance. The exhibition, presented in Kartuzy, Cedry Wielkie and Wejherowo, was accompanied by a series of concerts by Adam Diesner „Requiem Kaszubskie” (“Kashubian Requiem”) composed to the words in the regional language of Brother Zbigniew Joskowski OFMConv.

Wystawy

Exhibitions

„Diese Stadt ist Judenfrei” – (2.09-31.12.2022 r.); dwujęzyczna wystawa przygotowana w ramach projektu „«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada polskich Żydów na Pomorzu”. Ekspozycja zaprojektowana przez absolwentów Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Prezentowana w Izraelu w Yad Mordechai Museum oraz w Muzeum Stutthof w Sztutowie.

Kuratorki: Danuta Drywa, Ewa Malinowska

“Diese Stadt ist Judenfrei” (2.09–31.12.2022 r.); bilingual exhibition prepared as part of the project „«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada polskich Żydów na Pomorzu” (“Diese Stadt ist Judenfrei” – The Holocaust of Polish Jews in Pomerania”). The exhibition was designed by graduates of the Academy of Fine Arts in Warsaw. Presented in Israel at the Yad Mordechai Museum and at the Stutthof Museum in Sztutowo.

Curators: Danuta Drywa, Ewa Malinowska

„«Stutthof Idzie!» Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof 25 stycznia–12 marca 1945 roku” – (10-11.2022 r.); wystawa prezentowana w Kartuzach, Wejherowie i Cedrach Wielkich, zrealizowana przy finansowym wsparciu IPN-u.

Kuratorzy: Agnieszka Kłys, Marcin Owsiański

„Stutthof idzie!”

Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof
25 stycznia – 12 marca 1945 roku

Autorzy wystawy: Agnieszka Kłys, dr Marcin Owiński
Projekt graficzny: Marcin Ekert (L.2.1 Studio Graficzne)

Poszliśmy w ten śnieg, w ten mróz, tego nie da się opisać...

Jadwiga Meller.
Relacja dla programu „Ostatni świadkowie”, Archiwum Muzeum Stutthof.

Nocleg w śniegu, rys. J. Lapińskiego. Zbiory Muzeum Stutthof.

POCZĄTEK MARSZU

W ciągu dwóch dni, 25 i 26 stycznia 1945 roku, z KL Stutthof wyszło 9 zorganizowanych kolumn liczących łącznie ok. 11 000 więźniów: mężczyzn, kobiet i dzieci wielu narodowości.

Dla większości spośród nich, osłabionych i nie mających zaopatrzenia i żywności, wielodniowa wędrówka w środku mroźnej zimy oznaczała ostateczną walkę o życie i przetrwanie.

Wydarzenia kilku kolejnych tygodni, których byli świadkami więźniowie KL Stutthof oraz liczni świadkowie: Niemcy i Polacy przeszły do historii jako Marsz Śmierci.

Odpoczynek na śniegu, rys. J. Lapińskiego. Zbiory Muzeum Stutthof.

Dostaliśmy pół bochenka chleba i kawałek margaryny wielkości pół pudelka od zapalek i pod konwojem wyszliśmy na szosę przed obóz. Dali nam kołdry i kocy, jeśli ktoś chciał i w drogę. Dochodząc do Stegny widziałem całe rowy zasłane kocami, gdyż więźniowie nie byli w stanie ich nieść. Powiedziano nam, że za nami pójdzie kuchnia polowa, która na etapach postoju będzie nas żywić. Okazało się, że był to podstęp. Widocznie obawiali się, że za dużo więźniów by nie wyszło na z góry zaplanowaną śmierć głodową.

Tadeusz Nykiel. Relacja, Archiwum Muzeum Stutthof.

„«Stutthof Idzie!» Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof 25 stycznia–12 marca 1945 roku" ("Stutthof is Coming!" Evacuation of prisoners from the Stutthof concentration camp, January 25–12 March 1945") – (10–11.2022 r.) ; exhibition presented in Kartuzy, Wejherowo and Cedry Wielkie, implemented with the financial support of the Institute of National Remembrance.

Curators: Agnieszka Kłys, Marcin Owiński

„Das Reichsparteitagsgelände im Kreig. Gefangenschaft, Massenbord und Zwangsarbeit / Nie tylko proces... Norymberga i jeńcy wojenni (1939–1945)” – (05-07.2022 r.); wystawa z Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände Museen der Stadt Nürnberg.

Wystawa malarstwa Wilhelma Tyszkowskiego – zamordowanego w 1939 r. w Piaśnicy, Oddział Muzeum Piaśnickie w Wejherowie.

„Das Reichsparteitagsgelände im Krieg. Gefangenschaft, Massenmord und Zwangsarbeit / Nie tylko proces... Norymberga i jeńcy wojenni (1939–1945)” (“Das Reichsparteitagsgelände im Krieg. Gefangenschaft, Massenmord und Zwangsarbeit / Not only a trial... Nuremberg and prisoners of war (1939–1945)” – (05–07.2022 r.); exhibition with Dokumentationszentrum Reichsparteitagsgelände Museen der Stadt Nürnberg.

Exhibition of paintings by Wilhelm Tyszkowski – murdered in 1939 in Piaśnica. A branch of the Piaśnica Museum in Wejherowo.

Wydawnictwa

- ▶ Andrzej Gąsiorowski, *Więżniowie policyjni w KL Stutthof (w świetle dokumentów i relacji)*, Sztutowo 2021.
- ▶ Danuta Drywa, *Polska Matką naszą... Zbrodnia na Polakach z Wolnego Miasta Gdańska w obozie Stutthof w 1940 r.*, Sztutowo 2022;.
- ▶ Tomasz Gliniecki, *To był obóz śmierci. Działalność sowieckiej komisji śledczej na terenie byłego KL Stutthof w 1945 roku – dokumentacja i omówienie*, Sztutowo 2022.
- ▶ Agnieszka Kłys, Marcin Owsiański, *„Stutthof Idzie!” Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof 25 stycznia–12 marca 1945 roku*, katalog wystawy, Warszawa–Sztutowo 2022.
- ▶ Aleksander Michalak, *„Kto przez ogień”: Żydowskie świadectwa z KL Stutthof*, Sztutowo 2022.
- ▶ Marcin Owsiański, *Łagrowi ludzie. Śledztwo i pierwszy proces stutthofski (1945–1946). Opowieść o przemianie*, Gdynia–Sztutowo 2022.
- ▶ „Zeszyty Muzeum Stutthof”, nr 10(20), red. Andrzej Gąsiorowski, Sztutowo 2022.
- ▶ Danuta Drywa, *Stutthof. Traces of memory*, Sztutowo 2022.
- ▶ Danuta Drywa, Bogdan Chrzanowski, Chen Gordon, Witold Mędykowski, *Diese Stadt ist Judenfrei*, Sztutowo 2022.
- ▶ Małgorzata Daniluk, *A simple story about a difficult place or what happened in the Stutthof camp A guide for people with intellectual disabilities*, Sztutowo 2022.

Publishers

- ▶ Andrzej Gąsiorowski, Więźniowie policyjni w KL Stutthof (w świetle dokumentów i relacji), (Police prisoners in KL Stutthof (in the light of documents and reports)), Sztutowo 2021.
- ▶ Danuta Drywa, Polska Matką naszą... Zbrodnie na Polakach z Wolnego Miasta Gdańska w obozie Stutthof w 1940 r. (Poland is our Mother... Crime against Poles from Free City of Gdańsk in the Stutthof camp in 1940), Sztutowo 2022;
- ▶ Tomasz Gliniecki, To był obóz śmierci. Działalność sowieckiej komisji śledczej na terenie byłego KL Stutthof w 1945 roku – dokumentacja i omówienie (It was a death camp. The activities of the Soviet commission investigation on the site of the former KL Stutthof in 1945 – documentation and discussion), Sztutowo 2022.
- ▶ Agnieszka Kłys, Marcin Owskiński, „Stutthof Idzie!” Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof 25 stycznia–12 marca 1945 roku, katalog wystawy (“Stutthof Idzie!” Prisoners evacuated Stutthof concentration camp January 25–March 12, 1945, catalog exhibitions), Warsaw–Sztutowo 2022.
- ▶ Aleksander Michalak, „Kto przez ogień”: Żydowskie świadectwa z KL Stutthof (“Who through fire”: Jewish testimonies from KL Stutthof), Sztutowo 2022.
- ▶ Marcin Owskiński, Lagrowi ludzie. Śledztwo i pierwszy proces stutthofski (1945–1946). Opowieść o przemianie (Lager people. The investigation and the first Stutthof trial (1945–1946). A story about transformation), Gdynia–Sztutowo 2022.
- ▶ „Zeszyty Muzeum Stutthof”, nr 10(20), red. Andrzej Gąsiorowski (“Notes of the Stutthof Museum”, No. 10(20), edited by Andrzej Gąsiorowski), Sztutowo 2022.
- ▶ Danuta Drywa, Stutthof. Traces of memory, Sztutowo 2022.
- ▶ Danuta Drywa, Bogdan Chrzanowski, Chen Gordon, Witold Medykowski, Diese Stadt ist Judenfrei, Sztutowo 2022.
- ▶ Małgorzata Daniluk, A simple story about a difficult place or what happened in the Stutthof camp. A guide for people with intellectual disabilities, Sztutowo 2022.

Pedagogika muzealna

Po zdjęciu obostrzeń sanitarnych wynikających z pandemii COVID-19 Muzeum Stutthof w pełni wznowiło działalność edukacyjną. W zajęciach, lekcjach i warsztatach organizowanych w Miejscu Pamięci uczestniczyło 951 osób. Przeprowadzono 15 lekcji muzealnych oraz 43 warsztaty. Realizowana była także oferta skierowana do grup ze specjalnymi potrzebami, w tym osób z dysfunkcjami intelektualnymi oraz dysfunkcjami wzroku. W ramach działalności pedagogicznej Muzeum zorganizowało w Żuławskim Parku Historycznym pokaz filmu *Obrońcy Poczty* oraz wykład historyczny dr Ludmiły Rybczenko „Narodowe Muzeum Historii Ukrainy w II wojnie światowej – na rozdrożu wojny i pokoju”.

Museum pedagogy

After the removal of sanitary restrictions resulting from the COVID-19 pandemic, the Stutthof Museum fully resumed its educational activity. 951 people attended classes, lessons and workshops organized at the Memorial Place. 15 museum lessons and 43 workshops were organized. There was also an offer addressed to groups with special needs, including people with intellectual and visual impairments. As part of the activity teaching staff the Museum organized in the Żuławy Historical Park a film screening – *Obrońcy Poczty* (“Defenders of the Post Office”) and a historical lecture by Dr Ludmiła Rybczenko – „Narodowe Muzeum Historii Ukrainy w II wojnie światowej – na rozdrożu wojny i pokoju” (“National Museum of the history of Ukraine in World War II – at the crossroads of war and peace”).

Wolontariat

„...Jeśli Ci umilkną, kamienie wołać będą” – 106 uczestników z Polski, Niemiec i Białorusi.

Wolontariat w Muzeum to program otwarty dla osób zainteresowanych pracą na rzecz Miejsca Pamięci – niezależnie od wieku, doświadczenia i profesji. Realizowany jest również wolontariat dla osób z dysfunkcjami intelektualnymi, w ramach projektu „Prosta opowieść o trudnym miejscu”. Uczestniczą w nim m.in. uczniowie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim i Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 2 im. Janusza Korczaka w Elblągu. Po pandemii COVID-19 wznowiono współpracę wolontariacką z Akcją Znaku Pokuty / Służby dla Pokoju (ASF). W ramach działań realizowane były prace w trybie stacjonarnym i zdalnym. Polegały one na współpracy przy organizacji wydarzeń okolicznościowych, porządkowaniu terenu, katalogowaniu zbiorów i materiałów filmowych, opracowaniu wspomnień i indeksowaniu danych.

Volunteering

„...Jeśli Ci umilkną, kamienie wołać będą” (“...If you are silent, the stones will cry out”) – 106 participants from Poland, Germany and Belarus. Volunteering at the Museum is an open program for people interested in working for Places of Remembrance – regardless of age, experience and profession. There is also a volunteering program for people with intellectual disabilities as part of the project „Prosta opowieść o trudnym miejscu” (“A simple story about a difficult place”). Participating in it include students of Irena Sendlerowa Special Education Center Educational in Nowy Dwór Gdański and Janusz Korczak School-Educational Center No. 2 in Elbląg. After the COVID-19 pandemic, it resumed voluntary cooperation with the Action of the Sign of Penance / Service for Peace (ASF).

As part of the activities, work was carried out in stationary and remote mode. They consisted of cooperation in the organization of special events, tidying up the area, cataloging collections and film materials, elaborating memoirs and indexing data.

Współpraca

Cooperation

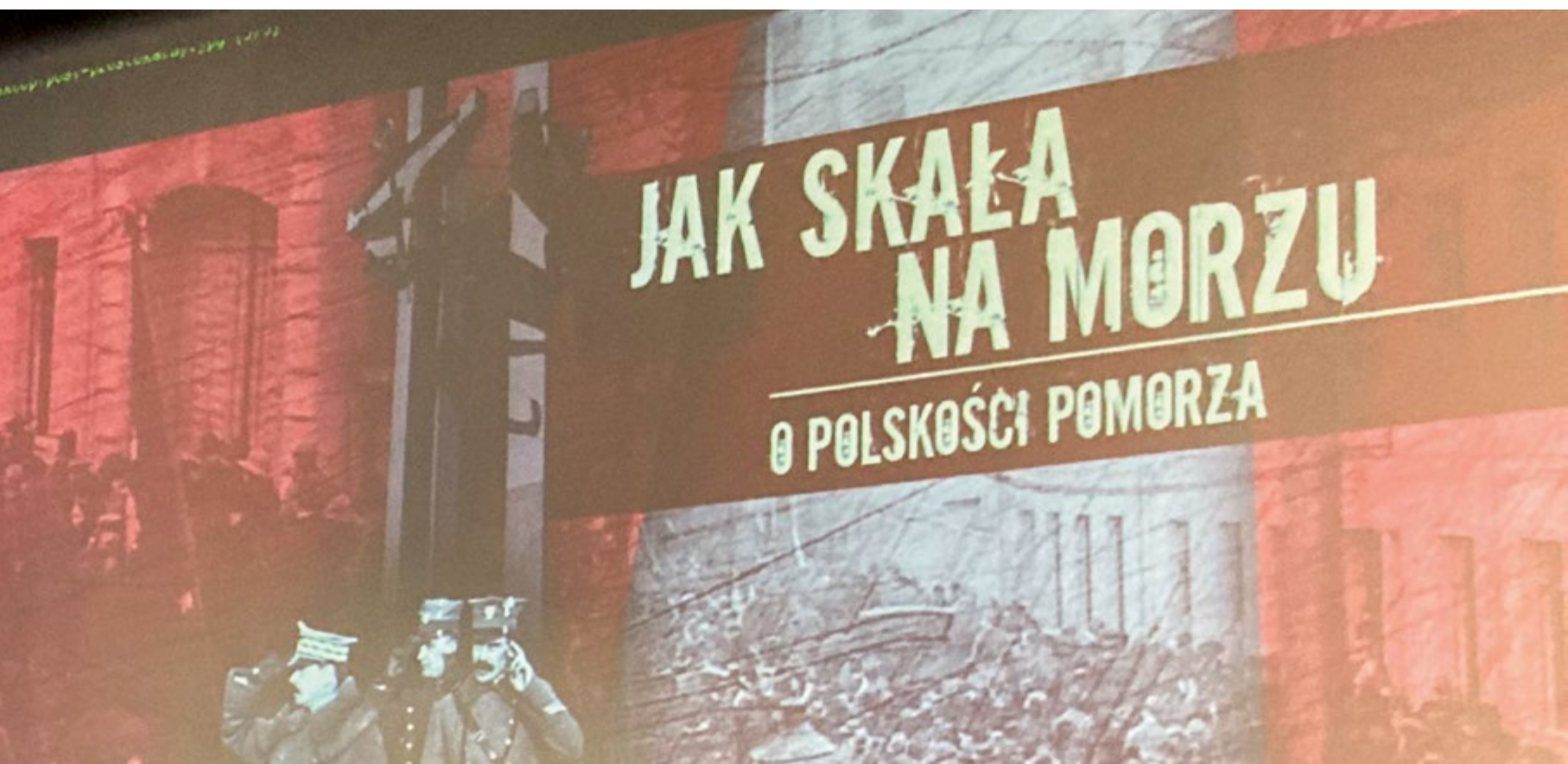

Muzea martyrologiczne w Polsce

Po raz jedenasty, po dwuletniej przerwie związanej z obostrzeniami pandemicznymi, odbyło się „Forum Pamięci. Seminarium polskich muzeów martyrologicznych”, zorganizowane przez Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau oraz Muzeum Stutthof w Sztutowie. Forum od ponad dekady jest okazją do spotkania się pracowników polskich muzeów i Miejsc Pamięci oraz wymiany doświadczeń w zakresie wystawiennictwa, pedagogiki pamięci i form upamiętnienia. Podczas tegorocznej edycji forum, w ciągu dwóch dni wygłoszonych zostało 36 referatów przez pracowników Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu, Państwowego Muzeum na Majdanku, Muzeum i Miejsca Pamięci w Sobiborze, Muzeum byłego niemieckiego Obozu Zagłady Kulmhof w Chełmnie nad Nerem, Muzeum Katyńskiego, Muzeum Gross-Rosen w Rogoźnicy, Muzeum Treblinka, Muzeum – Miejsce Pamięci Palmiry, Muzeum KL Płaszów, Mauzoleum Martyrologii Wsi Polskich w Michniowie, Fundacji Fort III Pomiechówek, Muzeum Niepodległości, Muzeum Martyrologii „Pod Zegarem”, Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych, Izby Pamięci przy Cmentarzu Powstańców Warszawy, Muzeum Więzienia Pawiak, Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Towarzystwo Projektów Edukacyjnych

Od kilku lat towarzystwo wspiera Muzeum w działaniach pedagogicznych i popularyzatorskich – zarówno stacjonarnych w Miejscu Pamięci, jak i w działaniach partycypacyjnych w przestrzeni multimedialnej. W tym roku realizowaliśmy wspólnie projekty: historyczno-edukacyjny „«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada Żydów na Pomorzu” oraz edukacyjny „Jak Skała na morzu – o polskości Pomorza”.

Martyrdom museums in Poland

After a two-year break due to pandemic restrictions „Forum Pamięci. Seminarium polskich muzeów martyrologicznych” (“Forum of Remembrance. Seminar of Polish martyrdom museums”) was held for the eleventh time. It was organized by The Auschwitz-Birkenau State Museum and the Stutthof Museum in Sztutowo. The forum for more than a decade has been an opportunity for employees of Polish museums and Memorial Sites to meet and exchange experiences in the field of exhibitions, pedagogy of memory and forms of commemoration. During this year’s two-day edition, over 36 papers were delivered by the employees of the Auschwitz-Birkenau State Museum in Oświęcim, the State Museum at Majdanek, the Museum and Memorial Site in Sobibór, the Museum of the former German Kulmhof Death Camp in Chełmno nad Nerem, Museum Katyński, Gross-Rosen Museum in Rogoźnica, Treblinka Museum, Museum – Place Palmiry Memorial, KL Plaszow Museum, Mausoleum of Martyrdom of Polish Villages in Michniów, the Fort III Pomiechówek Foundation, the Museum of Independence, and the Museum of Martyrdom „Pod Zegarem”, the Central Museum of Prisoners of War, the Chamber of Remembrance at the Cemetery Powstańców Warszawy, Pawiak Prison Museum, Holocaust Museum in Washington, Ministry of Culture and National Heritage.

Society for Educational Projects

For several years, the Society has been supporting the Museum in pedagogical and educational activities popularizing– both stationary at the Memorial Site and in activities participation in the multimedia space. This year we did projects together: historical and educational „«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada Żydów na Pomorzu” (“Diese Stadt ist Judenfrei”– Holocaust of the Jews in Pomerania) and the educational „Jak Skala na morzu – o polskości Pomorza” (“Like a rock at the sea– about the Polishness of Pomerania”).

Instytut Pamięi Narodowej, Biuro Wydarzeń Kulturalnych

Współpraca przy realizacji projektu „«Stutthof Idzie!» Ewakuacja więźniów obozu koncentracyjnego Stutthof 25 stycznia–12 marca 1945 roku” oraz dwóch konferencji naukowych: „Polskie Państwo Podziemne na Pomorzu: struktury i ludzie konspiracji. W 80. rocznicę przekształcenia ZWZ w AK” oraz „Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim 1939–1945”.

Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie (USHMM)

Muzeum jest stałym partnerem w działaniach wystawienniczych, pedagogicznych i popularyzatorskich. Wspólnie zrealizowano wystawę „Byli sąsiadami. Ludzkie wybory i zachowania w obliczu zagłady”.

Wojewódzka Komenda Policji w Gdańsku

Przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów antydyskryminacyjnych dla Komendantów Policji z województwa pomorskiego. Na przykładzie wydarzeń historycznych i wspomnień Świadek historii – ofiar KL Stutthof – przedstawiono, czym jest utrata godności. Celem spotkania była analiza współcześnie powtarzalnych zachowań, takich jak np.: brak tolerancji i szacunku, powierzchowna ocena w ujęciu oddziaływania jednostki oraz grupy, a także uświadomienie wagi w dostrzeganiu szczegółu w procesie eliminacji tych postaw w grupie.

Institute of National Remembrance, Office of Cultural Events

Cooperation in the implementation of the project “«Stutthof Idzie!» Evacuation of camp prisoners concentration camp Stutthof, January 25–March 12, 1945” and two conferences research: „Polskie Państwo Podziemne na Pomorzu: struktury i ludzie konspiracji. W 80. rocznicę przekształcenia ZWZ w AK” and „Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim 1939–1945” (“The Polish Underground State in Pomerania: structures and people of the conspiracy. On the 80th anniversary of the transformation of the ZWZ into the Home Army” and “Germanization policy of the German authorities occupation in Gdańsk Pomerania 1939–1945”).

Washington Holocaust Museum (USHMM)

The museum is a permanent partner in exhibition, pedagogical and educational activities popularizing. The exhibition „Byli sąsiadami. Ludzkie wybory i zachowania w obliczu zagłady”. (“They Were Neighbours. Human choices and behavior in the face of annihilation”).

Provincial Police Headquarters in Gdańsk

Preparation and conduct of anti-discrimination workshops for commanders of the Police from the Pomeranian Voivodeship. On the example of historical events and memories The witnesses of history – the victims of KL Stutthof – were presented what the loss of dignity means. The goal of the meeting was an analysis of contemporary repetitive behaviors, such as: lack of tolerance and respect, a superficial assessment in terms of the impact of the individual and the group, and also awareness of the importance of noticing details in the process of eliminating these attitudes in the group.

Akademia Marynarki Wojennej w Gdyni

Po przerwie spowodowanej pandemią przywrócono współpracę edukacyjną i wolontariacką z Wydziałem Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni, w ramach której studenci tej uczelni uczestniczyli w konferencji „Oblicza bezpieczeństwa” oraz odbywali wolontariat w Muzeum.

Zakład Karny w Gdańsku-Przeróbce

W ramach realizacji programu „Ja w Miejscu Pamięci” przeprowadzono wykłady i warsztaty muzealne dla osadzonych w Zakładzie Karnym. Zajęcia skupione były wokół historii KL Stutthof i uniwersalnych haseł: tolerancji, wzajemnego szacunku, człowieczeństwa i patriotyzmu. Osadzeni w ramach wolontariatu pomagali przygotować teren Muzeum do uroczystości rocznicowych 9 maja.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Ireny Sendlerowej w Nowym Dworze Gdańskim. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 im. Janusza Korczaka w Elblągu, Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Kamionku Wielkim, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Gdyni

Współpraca z powyższymi placówkami oparta jest na programach edukacyjnych „Ja w Miejscu Pamięci” oraz „Prosta opowieść o trudnym miejscu”. Młodzież uczestniczy w cyklicznych zajęciach edukacyjnych, wykonuje prace w ramach wolontariatu oraz wspiera Muzeum w organizacji uroczystości rocznicowych.

Naval Academy in Gdynia

After a break caused by the pandemic, educational and volunteer cooperation with the Faculty of Command and Naval Operations of the Naval Academy in Gdynia, under which students of this university participated in the conference "Faces of security" and were volunteering at the museum.

Prison in Gdańsk-Przeróbka

As part of the „Ja w Miejscu Pamięci” (“Me at the Memorial Site”) program, museum lectures and workshops were held for the Prison inmates. The classes focused on the history of KL Stutthof and universal slogans: tolerance, mutual respect, humanity and patriotism. As part of their voluntary work, the inmates helped prepare the grounds of the Museum for anniversary celebrations on May 9.

Irena Sendlerowa Special School and Educational Center in Nowy Dwór Gdański, Janusz Korczak Special School and Educational Center No. 2 in Elbląg, Youth Educational Center in Kamionek Wielki, Special School and Educational Center No. 2 in Gdynia

Cooperation with the above-mentioned institutions is based on the educational programs “Me in the Place of Remembrance” and “A simple story about a difficult place”. Youth participates in regular educational classes, performs volunteer work and supports the museum in the organization of anniversary celebrations.

Instytut Polski w Tel Awiwie

Partnerstwo w projekcie „«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada Żydów na Pomorzu”, dofinansowanym przez MKiDN, polegające na pomocy w zbudowaniu dobrych kontaktów z przedstawicielami instytucji kultury i nauki Izraela, upowszechnianiu w Izraelu wiedzy o historii KL Stutthof oraz promocji projektu i tworzeniu pozytywnego wizerunku Muzeum Stutthof.

Yad Mordechai Kibbutz – From Holocaust to Revival Museum; Moreshet, Mordechai Anielewicz Memorial Holocaust Study and Research Centre; Menachem Begin Heritage Centre; Yad Vashem Insytitut; National Centre for Educational Delegations to Poland Youth and Community Administration and Centre for Preservation of Holocaust Remembrance; Ghetto Fighters' House Museum

Współpraca przy projekcie „«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada Żydów na Pomorzu” polegająca na przygotowaniu wystawy, zaplanowaniu projekcji filmu dokumentalnego towarzyszącego projektowi, organizacji wizyt studyjnych w Polsce i w Izraelu.

Stowarzyszenie Przewodników Holocaustowych z Izraela

Współpraca przy projekcie „«Diese Stadt ist Judenfrei» – Zagłada Żydów na Pomorzu”. Udział w wizycie studyjnej w Polsce, w Muzeum Stutthof w Sztutowie i aktywne włączenie się w prace na rzecz współpracy przewodnickiej.

Polish Institute in Tel Aviv

Partnership in the project “Diese Stadt ist Judenfrei” – The Holocaust of Jews in Pomerania”, co-financed by the Ministry of Culture and National Heritage, consisting in helping to build good contacts with representatives of Israeli cultural and scientific institutions, dissemination of knowledge about the history of KL Stutthof and the promotion of the project and creating a positive image of the Museum Stutthof.

Yad Mordechai Kibbutz – From Holocaust to Revival Museum; Moreshet, Mordechai Angelevich Memorial Holocaust Study and Research Centre; Menachem Begin Heritage Centre; Yad Vashem Institute; The National Center for Educational Delegations is Poland Youth and Community Administration and Center for Preservation of Holocaust Remembrance; Ghetto Fighters’ House Museum

Cooperation in the project “Diese Stadt ist Judenfrei” – The Holocaust of Jews in Pomerania” consisting in preparing the exhibition, planning the screening of the documentary film accompanying the project, and organizing study visits to Poland and Israel.

Association of Holocaust Guides from Israel.

Collaboration on the project “Diese Stadt ist Judenfrei” – The Holocaust of Jews in Pomerania. Participation in a study visit to Poland, at the Stutthof Museum in Sztutowo and active inclusion work towards leadership cooperation.

Auslandsgesellschaft.de.e.V. in Dortmund; Institut für politische Bildung

Przygotowanie w partnerstwie z Muzeum oraz ze stowarzyszeniem Schwarzenberg e.V. z Berlina projektu unijnego „Memory and Participation – Inclusive Excursions to Holocaust Memorials”, którego grantodawcą jest European Education and Culture Executive Agency (EACEA).

EuroKidz Lubeck e.V.

Kontynuacja wieloletniej współpracy edukacyjnej polegającej na wymianie młodzieży z okolic Lubeki, wizycie studyjnej w Muzeum Stutthof i przygotowywaniu międzynarodowych wymian trójstronnych na przyszłe lata.

Aktion Sühnezeichen Friedensdienste – Akcja Znaków Pokuty / Służby dla Pokoju

Po zakończeniu pandemii odnowiono współpracę opartą na wolontariacie młodzieży z Niemiec, Austrii i Ukrainy, która zakłada roczny pobyt dwóch wolontariuszy, dzielących czas na pracę w Muzeum oraz w Fundacji św. Maksymiliana Kolbe w Gdańsku.

Auslandsgesellschaft.de.e.V. in Dortmund; Institut für politische Bildung

Preparation in partnership with the Museum and the association Schwarzenberg e.V. With Berlin the EU project "Memory and Participation – Inclusive Excursions to Holocaust Memorials", funded by the European Education and Culture Executive Agency (EACEA).

EuroKidz Lubeck e.V.

Continuation of many years of educational cooperation consisting in the exchange of young people with around Lübeck, a study visit to the Stutthof Museum and international preparations tripartite exchanges for the coming years.

Aktion Sühnezeichen Friedensdienste – Akcja Znaków Pokuty / Służby dla Pokoju (Aktion Sühnezeichen Friedensdienste – Action of Signs of Repentance / Service for Peace)

After the end of the pandemic, cooperation based on youth volunteering with Germany, Austria and Ukraine, which assumes a year-long stay of two volunteers, sharing their time to work at the Museum and at the St. Maksymilian Kolbe Foundation in Gdańsk.

Zbiory

Collections

W inwentarzu zbiorów znajduje się 2185 zabytków, co stanowi 1594 pozycji inwentarzowych. W 2022 r. wpisano do niego 45 obiektów, w tym:

1. obraz-godło ręcznie wykonane przez byłego więźnia KL Stutthof Józefa Kucharskiego, darowizna Haliny Lewkowskiej;
2. aluminiową papierošnicę nielegalnie wykonaną w KL Stutthof dla więźnia Bernarda Jaroszewskiego, darowizna Stanisława Prusa;
3. parę gumowego obuwia znalezioneego w czasie remontu kościoła w Żukowie, należącego do więźnia KL Stutthof ewakuowanego zimą 1945 r., darowizna ks. Krzysztofa Sagana;
4. oprawiony modlitewnik oraz płócienne etui na medalik wykonane w KL Stutthof przez Stefanię Miotk Łozińską, darowizna Grażyny Miotk-Szpiganowicz;
5. dwa fragmenty łyżek z wygrawerowanymi numerami należącymi do więźniów KL Stutthof, pozyskane w wyniku prac poszukiwawczych prowadzonych na terenie Mie-rzei Wiślanej oraz na trasie ewakuacji pieszej więźniów obozu Stutthof, darowizna Stowarzyszenia Historyczno-Poszukiwawczego „Denar”;
6. nielegalnie wykonany w KL Stutthof portret więźnia Kazimierza Skonka, darowizna Marcina Skonka;
7. fragment cegły z wrytym nazwiskiem Marta Jozefne Müller – nieletniej więźniarki KL Stutthof, darowizna Wojskowego Stowarzyszenia Historyczno-Eksploracyjnego „Ur”.

Sześć zabytków zostało poddanych konserwacji. Prace objęły 4 fragmenty ścian baraków z rysunkami wykonanymi prawdopodobnie przez więźniów, maszynę do pisania z biur obozowych, skórzany pasek, na którym więzień Henryk Tempczyk agrafką wydrapał nazwy miejscowości mijanych w czasie Marszu Śmierci. Obecnie zakonserwowanych jest łącznie 557 pozycji z kolekcji muzealnej (1157 obiektów).

Do zbioru pomocniczego muzealiów oddziału Muzeum Piaśnickiego w Wejherowie pozyskano 16 obiektów oraz opracowano dla nich karty inwentarzowe. Stan rejestru oddziału stanowi 1085 pozycji inwentarzowych.

The inventory of the collection includes 2,185 artifacts, which constitutes 1,594 inventory items. In 2022, next 45 objects were entered into it, including:

1. a painting-emblem, hand-made by Józef Kucharski, a former KL Stutthof prisoner, donated by Halina Lewkowska;
2. an aluminum cigarette case illegally made in KL Stutthof for a prisoner Bernard Jaroszewski, donation from Stanisław Prus;
3. a pair of rubber shoes found during the renovation of the church in Żukowo, belonging to a KL Stutthof prisoner evacuated in the winter of 1945, donation by Fr. Krzysztof Sagan;
4. a bound prayer book and a linen case for a medal made in KL Stutthof by Stefania Miotk-Łozińska, donated by Grażyna Miotk-Szpiganowicz;
5. two fragments of spoons with engraved numbers belonging to prisoners KL Stutthof, obtained as a result of exploration work carried out in the area of the Vistula Spit and on the route of the camp prisoners' evacuation on foot Stutthof, donation of the "Denar" Historical and Searching Association;
6. illegally made in KL Stutthof – a portrait of prisoner Kazimierz Skonek, donation by Marcin Skonek;
7. a fragment of a brick with the name of Marta Jozefne Mülle, a minor female prisoner of KL Stutthof, engraved on it ; donation of the Military Historical and Exploratory "Ur".

Six monuments have undergone conservation. The works covered 4 fragments of the walls of the barracks of drawings probably made by prisoners, a typewriter from the offices, a leather belt on which prisoner Henryk Tempczyk scratched with a safety pin names of the villages passed during the Death March. Currently, 557 items from the museum collection (1157 objects) are conserved.

To the auxiliary collection of the museum exhibits of the branch of the Piaśnica Museum in Wejherowo 16 objects were obtained and inventory cards were prepared for them. Branch register status constitutes 1085 inventory items.

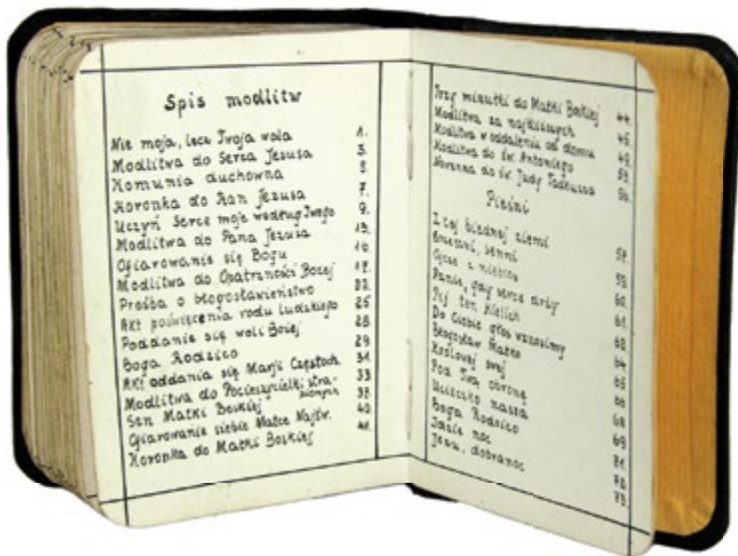
1

2

3

4

5

6

7

Pracownia Konserwacji Papieru

Prace konserwatorskie podyktowane są przede wszystkim złą jakością papieru i jego zaawansowaną degradacją wynikającą z silnego zakwaszenia. Wśród zakonserwowanych archiwaliów znajdują się m.in. listy obozowe oraz teczki akt osobowych członków załogi SS KL Stutthof. Konserwacji poddano 1000 obiektów z zasobów archiwum.

Paper Conservation Studio

Conservation works are dictated primarily by the poor quality of paper and its materials' advanced degradation resulting from severe acidification. The preserved archives include camp lists and files of personal files of SS crew members of KL Stutthof. 1000 objects from the archive resources were subject to conservation.

Działalność dokumentacyjna

Zbiór archiwalny Muzeum corocznie powiększa się dzięki zakupom lub darowiznom od rodzin byłych więźniów. Nowe materiały archiwalne to oryginalne dokumenty obozowe, oryginalne listy pisane przez więźniów do rodzin, fotografie oraz różne dokumenty związane z działalnością danej osoby. W 2022 r. archiwum wzbogaciło się o 30 jednostek archiwalnych, w tym o:

1. materiał dokumentacyjny byłego Polskiego Yacht Klubu w Gdyni z lat 1935–1937, którego działaczem był komandor Tadeusz Bramański – więzień KL Stutthof. Zbiór Polskiego Yacht Klubu składa się ze 154 zakupionych dokumentów oraz 153 otrzymanych w darze;
2. 43 listy obozowe i inne pamiątki więźniów KL Stutthof: Zbysława i Feliksa Sarosiek;
3. pamiątki po Stanisławie Tatarczuchu: 6 oryginalnych listów pisanych z KL Stutthof do rodziny, przedwojenny paszport i książeczka stanu służby oficerskiej z 1932 r. Stanisław Tatarczuch jest autorem wydanych we Lwowie publikacji: *Rzemiosło i drobny przemysł w Polsce* (w 1937 r.) oraz *Przemysł w Polsce* (w 1938 r.). Podczas wojny pozostał we Lwowie. Został aresztowany za stanięcie w obronie polskich robotników i osadzony w więzieniu na Pawiaku, skąd 24 maja 1944 r. przewieziono go do KL Stutthof, w grupie 859 więźniów, z Sipo und SD Warschau. W obozie został zarejestrowany pod numerem 36 006.

Documentation activities

The archival collection of the Museum grows every year thanks to purchases or donations from families of former prisoners. New archival materials are: original camp documents, original letters written by prisoners to their families, photographs and various documents related with the person's activities. In 2022, the archive was enriched by 30 archival items, including:

1. documentation of the former Polish Yacht Club in Gdynia from 1935–1937, whose activist was commander Tadeusz Bramański – a prisoner of KL Stutthof. Set of the Polish Yacht Club consists of 154 purchased documents and 153 received as a gift;
2. 43 camp letters and other memorabilia of KL Stutthof prisoners: Zbysław and Feliks Sarosiek;
3. memorabilia of Stanisław Tatarczuch: 6 original letters written from KL Stutthof to his family, a pre-war passport and an officer's service record book from 1932. Stanisław Tatarczuch is the author of the publications issued in Lviv: *Rzemiosło i drobny przemysł w Polsce (w 1937 r.) oraz Przemysł w Polsce (w 1938 r.)* (Craftsmanship and small industry in Poland (in 1937) and Industry in Poland (in 1938)). During WWII he remained in Lviv. He was arrested for standing up for Polish workers and imprisoned in Pawiak (a prison in Warsaw), from where on May 24, 1944, he was taken to KL Stutthof, in a group of 859 prisoners from Sipo and SD Warschau. He stayed in the camp registered under number 36 006.

(Raum für Vermerke des Absenders)

Einlieferungsschein
— Sorgfältig aufbewahren —

30 Reichsmark — Pf
(in Ziffern)

Empfänger: Jarosien Lbystani
31745 Block I
Kornlager
in Stutthof bei Dausig

Postvermerk 11276
Einlieferungsnummer
Postannahme

BOHNSCHA 182 BIALA 12

Postamt Stettin

Konzentrationslager Stutthof

Der Herr bei Befolgung kann sich nicht ergehen lassen. Welche im Lager fast verboten. Kostlos zu werden.

Der Lagerkommandant

Heute am ersten Pfingstferientag sende ich dir Helen, Tamara, Dank in. Bisher herzlichsten Wünsche. Bleibt gesund in. Hoffnung auf ein baldiges Wiedersehen. Lass mir so häufig schreiben, braucht Euch nicht kümmern. Wir dürfen mir 2-mal im Monat schreiben. Letzte mal habe ich am 7. 8. geschrieben. Thynek auch. Dein Brief habe auch am 7. 8. erhalten. Wir sind weiter zusammen in. gesund. Die Pakete erhalten wir in. Hunger haben wir nicht. Sauberkheit in. Ordnung ist hier auf der größten Stufe. Wir danken dir für alles. Gross Pakete bekommen wir von Lodzia in. Kladek. Wir danken herzlich. Von Lodzia sind frisch gebrauchte Lebensmittel schlecht angekommen. Solche nicht mehr schicken. Ich schme mich nach Euch. Höre Euch Gott im Schutz haben. Küssen Euch alle. Felera

w Warszawie, 17. II. 1946.

Kraowna Pani

niektoly psycholog dr. Pami ze sly wiadomosci. Na
ma wy co Tawie: dr. Pami stracila wypracowanego przyzwyczajenia i
a ja bardzo mi bliskiego i odlanego towarzysza. Jaki w listopadzie
chce mielamogal, mial brata apetytu, w grzecznie to iz wspomnie
chodt bandy i nikt w osach i to oddzialywal na jego prawice
w styczniu odprowadzila go do szpitala, gdzie iz lekarzy uwiezyla
objawy, ktore z dnia na dzien wy umozgaly: opisci sam i rola
nosa, otloziny, ktore miama stercza, niechleba iz nie iaktyniaty
ale co zony, rozpiety, a przytem lekarzy iz objawy franci dlatego ze
umroczenia i spirokta.

W takim stanie komunistycznym zostawtem go w szpitalu
pdy 26. I. 1945 r. caly obci, fider chomyl byt autonomiczny, a jescze
dnia poprzedniego bytem w jego tozko, ale nie wiem, czy mial
pomat, albo czy bratolowi nie chcialo iz p prostu odswoi?

Przejanie wroch do Stutthofu dopiero w maju. Stawialed Nka
ny ewakuowali szpital, fider najwieziej chomyl, ktorych zostawili na
miejacu, caly, quizi do Flensburga, a cipe do Szwajc. Dolezadtem
w mora i Kewstun, pdy sam deciztem w szpitalu w Pucku; co iz
z p. Stawistawem state i miatem potwornosci, ze niektora po

uacym wyznaczam zamknieci om. I. mory w jego stanie bpa' nie
mogto, bo przytole wozkie zabobawo.

Statego jecht ala murek empeticie nie zowawite, co
fural L. Pami mait, kambodzy, iz powraci state przy chym
ojan w szpitalu.

tyroziam del piodoty z funderi wroktoryj straty jicze dr.
Pami juidota i przytole mi jecht iz umiastem to Pami cala
umiatowaci.

z uatowawiem wy szlami Towa wyrozny
prawdowego juczawia, z jekiem proutofe

L. Jantrostajski

L I S T K

członków Oddziału Morskiego sekcji Klubu Polskiej w Odysei
na dzień 1.I.1915r.

1. Beck Józef, Minister spraw Zagranicznych R.P.	
2. Bysławski Wacław	30. Łamieś Wiktor
3. Buchalski Teofil	31. Miecznikowski Stanisław
4. Brusiński Tadeusz	32. Mieliński-Kurmatowski Zygmunt
5. Cienocielski Andrzej	33. Nowakowski
6. Czarnowski Czesław	34. Nowicki Zygmunt
7. Dębski Zbigniew	35. Olszowski Stanisław
8. Federowicz Wacław	36. Piotrowski Edmund
9. Filanowicz Władysław	37. Piłseth Hugo
10. Filanowiczowa Marja	38. Pruszyński Zbigniew
11. Flecher Jan	39. Rameł Julian
12. Fothle Roman	40. Rośka Telesza
13. Garwał Telesza	41. Solski Eugeniusz
14. Giełkowski Edward	42. Sokół Franciszek
15. Giersing P.M.	43. Sosnowski Henryk
16. Hajgard Ewald	44. Strokowski Stefan
17. Janowski Jan	45. Swetson Lara Esterad
18. Jankowski Roman	46. Szaniawski Włodzisław
19. Januszowski Walery	47. Szlachetkiński Wacław
20. Józefowicz Stanisław	48. Urąg Józef, kontradmirał
21. Kocarski Telesza	49. Urutyna Zofja
22. Kraśniczewska - Ewert	50. Wielecki Ignacy
23. Kwaśniewski	51. Wroński Bohdan
24. Leśniewski Michał	52. Zabokrzecki Zygmunt
25. Laurecki Miroslaw	53. Zaręcki Marjusz, generał
26. Le Goff Roger	54. Ziabiński Modest.
27. Lewow Ditlef	
28. Lisiecki Wacław	
29. Lysyński Edward	

SPIS JACHTOW:

1/ "Jurand" - 145 mtr. z met.	Dr. CZARNOWSKI Czesław właśc.
2/ "Sited" - 70 mtr.	Y.K.P.
3/ "Junier" - 45 mtr.	Y.K.P.
4/ "Iria" - 45 mtr.	P. Julian HEMMEL,
5/ "Halina" - 45 mtr. z met.	Dr. GERNEL,
6/ "Flądra" - 45 mtr. z met.	P. JOZEWICZ,
7/ "Jusak" - 40 mtr.	Mar. woj.
8/ "Lalka" - 18,5 mtr.	adm. per. FILANOWICZ,
9/ "Knoś" - 45 mtr.	Dr. GERNEL,
10/ "Isis II" - 75 mtr.	Ogr. WIELCZYŃSKI,
11/ "Isis Dartyku" - 45 mtr.	Br. KURBATOWSKI.

Działalność naukowa

Działalność naukowa Muzeum koncentrowała się wokół *Nowej Monografii Stutthof*. W związku z badaniem szczegółowych zagadnień i modułów przygotowywane są wszystkie publikacje książkowe, referaty i artykuły naukowe pracowników Muzeum Stutthof. W ramach działań przeprowadzono również kilkanaście kolejnych kwerend oraz wyjazdów naukowych i studyjnych.

Wspólnie z Instytutem Pamięci Narodowej i Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku przygotowano dwie konferencje naukowe: „Polskie Państwo Podziemne na Pomorzu: struktury i ludzie konspiracji. W 80. rocznicę przekształcenia ZWZ w AK” (Sztutowo 15 lutego 2022 r.) oraz „Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim 1939–1945” (Gdańsk, 25–26 października 2022 r.).

Pracownicy Działu Naukowego opublikowali 5 książek.

Inwestycje

Wykonano remont 4 pomieszczeń budynku byłej komendantury.

Biblioteka

Do biblioteki zakupiono 4 nowe publikacje. Obecnie stan księgozbioru to 11 831 pozycji. Z darów wpisano do księgozbioru 101 nowych pozycji. W 2022 r. miało miejsce 145 wypożyczeń.

Stan księgozbioru Muzeum Piaśnickiego wynosi 1353 pozycje.

Scientific activity

The scientific activity of the Museum focused around the New Stutthof Monograph. In connection with the study of specific issues and modules, all are being prepared as book publications, papers and scientific articles of the employees of the Stutthof Museum. As part of the activities, several more inquiries and scientific trips and studies were also carried out.

Together with the Institute of National Remembrance and the Museum of the Second World War in Gdańsk two scientific conferences were prepared: „Polskie Państwo Podziemne na Pomorzu: struktury i ludzie konspiracji. W 80. rocznicę przekształcenia ZWZ w AK” (Sztutowo 15 lutego 2022 r.) (“The Polish Underground State in Pomerania: conspiracy structures and people. On the 80th anniversary of the transformation of the ZWZ into the Home Army” (Sztutowo 15 February 2022)) and „Polityka germanizacyjna niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim 1939–1945” (Gdańsk, 25–26 października 2022 r.) (“Germanization policy of the German occupation authorities in Pomerania Gdańsk 1939–1945” (Gdańsk, October 25–26, 2022)).

Employees of the Scientific Department published 5 books.

Investments

Renovation of 4 rooms in the building of the former commandant’s office was carried out.

Library

---

4 new publications were purchased for the library. Currently, the book collection has 11,831 items. With gifts, 101 new items were added to the book collection. In 2022, 145 took place rentals.

The book collection of the Piaśnica Museum has 1353 items.

Zwiedzanie Muzeum

Za obsługę odwiedzających, organizację usługi przewodników, projekcje w kinie filmów dokumentalnych, prowadzenie internetowej i stacjonarnej księgarni oraz punktu informacyjnego, a także tworzenie statystyk odwiedzin odpowiedzialne jest Biuro Obsługi Zwiedzającego. Współpracujemy z zespołem przewodników, którzy w 2022 r. oprowadzili 2168 grup. W 2022 r. zrealizowaliśmy stacjonarne szkolenie i spotkanie z przewodnikami. Muzeum było udostępnione dla zwiedzających przez 365 dni. Liczba zwiedzających wyniosła 160 566 osób. Kino filmów dokumentalnych odwiedziło 31 809 osób.

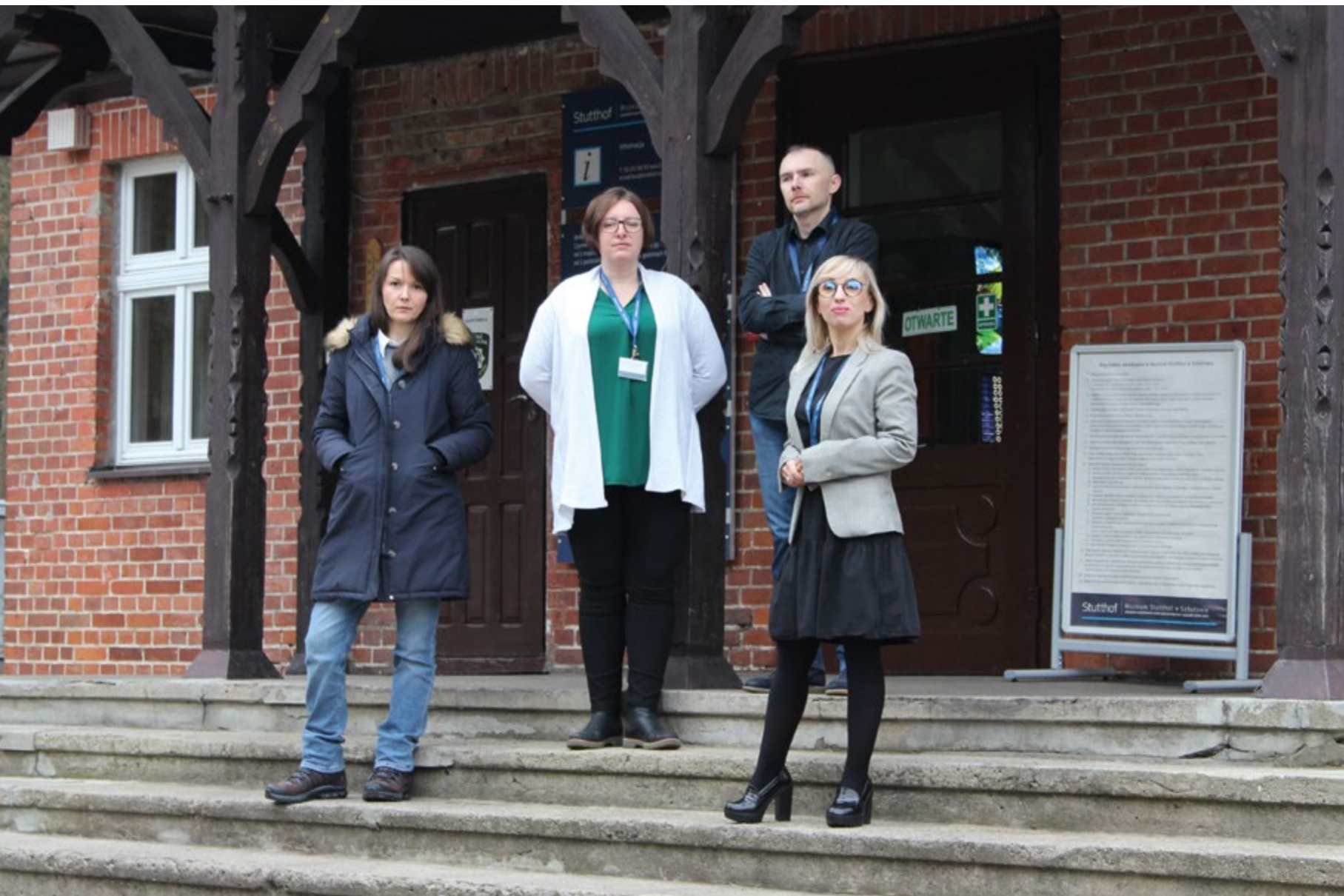

Visiting the Museum

Visitors service, organization of guide services, screenings at the cinema documentaries, running an online and brick-and-mortar bookstore and a bookstore Information, as well as the creation of visit statistics is the responsibility of the Customer Service Office visitor. We work with a team of guides who gave tours for 2168 groups in 2022. In 2022, we carried out stationary training and a meeting with guides. The museum was open to visitors for 365 days. The number of visitors amounted to 160,566 people. The documentary cinema was visited by 31,809 people.

Finanse

Środki niezbędne do utrzymania i rozwoju Muzeum zapewnia Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego. Muzeum prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie i innych obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa.

Majątek Muzeum wykorzystuje się do realizacji zadań wynikających z działalności statutowej. Działalność ta finansowana jest z uzyskiwanych przychodów, na które składają się:

1. dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
2. przychody z prowadzonej działalności gospodarczej, tzw. środki własne;
3. pozostałe środki otrzymywane od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł, np. darowizny, inne dotacje.

Muzeum prowadzi, jako dodatkową, działalność gospodarczą, a dochód uzyskany z działalności gospodarczej wykorzystuje się w celu finansowania działalności statutowej Muzeum.

Wysokość otrzymanych dotacji i innych środków publicznych

	MKiDN – dotacja podmiotowa	MKiDN – dotacja celowa
2022	8.395 000,00	740 896,26 47 391,00 zł; dotacja celowa na wydatki bieżące na realizację zadania „UPAMIĘTNIE NIE OFIAR I TRASY MARSZU ŚMIERCI WIĘŹNIÓW KL STUTTHOF W 1945 R.” 615 232,56 zł; dotacja celowa na zadanie inwestycyjne: rozbudowa, przebudowa i adaptacja Villi Musica (Muzeum Piaśnickie w Wejherowie) 78 272,70 zł; dotacja celowa na zakupy inwestycyjne (kocioł gazowy, system urządzeń na klucze SAIK KEY) (Muzeum Piaśnickie w Wejherowie)

Finances

The funds necessary for the maintenance and development of the Museum are provided by the Minister of Culture and National Heritage. The Museum manages its finances on the terms set out in the Act and other applicable laws in this regard.

The property of the Museum is used to carry out tasks resulting from its statutory activity. This activity is financed from the revenues which consist of:

1. subsidy from the Ministry of Culture and National Heritage;
2. income from business activity, the so-called own funds;
3. other funds received from natural and legal persons and from other sources, eg. donations, other subsidies.

The museum conducts, as an additional, economic activity, and the income obtained from economic activity is used to finance the Museum statutory activities.

Amount of subsidies and other public funds received

2022	Ministry of Culture and National Heritage – subjective subsidy	Ministry of Culture and National Heritage – targeted subsidy
	8,395,000.00	740,896.26 PLN 47,391.00; targeted subsidy for current expenses on implementation of the task „UPAMIĘTNIENIE OFIAR I TRASY MARSZU ŚMIERCI WIEŻNIÓW KL STUTTHOF W 1945 R.” (“Commemoration of the victims and the route DEATH MARCH OF KL STUTTHOF PRISONERS IN 1945.”) PLN 615,232.56; targeted subsidy for the investment task: extension, reconstruction and adaptation of Villa Musica (Piaśnica Museum in Wejherowo) PLN 78,272.70; targeted subsidy for investment purchases (gas boiler, SAIK KEY device system) (Piaśnica Museum in Wejherowo)

Przychody własne

Na przychody własne składają się m.in. przychody ze sprzedaży usług przewodnickich, wydawnictw, biletów wstępu do kina, lekcji muzealnych, a także opłaty za szkolenie przewodników, opłaty parkingowe itp.

Pozostałe przychody operacyjne i finansowe

Na pozostałe przychody operacyjne i finansowe składają się m.in. odsetki bankowe, darowizny pieniężne, odpis amortyzacyjny środków trwałych sfinansowane dotacją, inne (opłata reprograficzna, korekty roczne podatku VAT, wynagrodzenia płatnika ZUS i US itp.).

Koszty działalności operacyjnej

W skład kosztów działalności operacyjnej wchodzi: wynagrodzenia (osobowe, bezosobowe), ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, amortyzacja, pozostałe koszty rodzajowe (materiały, usługi obce, podatki, podróże służbowe, koszty reprezentacji itp.), wartość sprzedanych towarów i materiałów.

Pozostałe koszty operacyjne i finansowe

Na pozostałe koszty operacyjne składają się m.in. odchylenia od cen ewidencyjnych, korekty roczne podatku VAT itp., ujemne różnice kursowe zrealizowane itp.

Own revenues

Own revenue includes: revenues from the sale of guide services, publications, cinema admission tickets, museum lessons, as well as fees for training guides, fees parking, etc.

Other operating and financial income

Other operating and financial income includes, among others: bank interest, donations cash, depreciation of fixed assets financed with a subsidy, other (reprographic fee, annual adjustments of VAT, remuneration of the payer of the Social Insurance Institution and Tax Office, etc.).

Operating expenses

Operating costs include: salaries (personal and non-personal), social insurance and other benefits, depreciation, other costs by type (materials, external services, taxes, business trips, representation costs, etc.), the value of goods sold and materials.

Other operating and financial costs

Other operating costs include deviations from standard prices, annual adjustments VAT, etc., realized foreign exchange losses, etc.

Rada Muzeum

- ▶ Jan Badowski
- ▶ dr hab. prof. UG Grzegorz Berendt
- ▶ dr Jacek Friedrich
- ▶ Andrzej Kowalczyk
- ▶ prof. dr hab. Maria Mendel
- ▶ kmdr rez. dr inż. Mariusz Mięsikowski
- ▶ prof. dr hab. Wiesław Theiss
- ▶ dr Anna Żiółkowska
- ▶ dr hab. Monika Tomkiewicz
- ▶ dr hab. Piotr Mileniusz Niwiński
- ▶ Rafał Miastowski
- ▶ Albert Stankowski

Wykaz etatowych pracowników

- ▶ Dariusz Bąkowski
- ▶ Katarzyna Bieszke
- ▶ Monika Brodacka
- ▶ Marian Butchak
- ▶ Chelchowska Ewelina
- ▶ Anna Chinc
- ▶ Piotr Chruścielski
- ▶ Bogdan Chrzanowski
- ▶ Danuta Drywa
- ▶ Ryszard Dudziński
- ▶ Grzegorz Dziawgo
- ▶ Mirosława Gajewska
- ▶ Tomasz Gąsecki
- ▶ Andrzej Gąsiorowski
- ▶ Agnieszka Glazer
- ▶ Tomasz Gliniecki
- ▶ Adam Górniewicz
- ▶ Magdalena Idzik
- ▶ Karolina Jarczewska
- ▶ Artur Kamiński
- ▶ Alicja Kentzer
- ▶ Iwona Kentzer
- ▶ Łukasz Kępski
- ▶ Barbara Klein
- ▶ Agnieszka Kłys
- ▶ Bogusław Kowalczyk
- ▶ Justyna Krzyżanowska
- ▶ Kordian Kuczma
- ▶ Rafał Kupiecki
- ▶ Kurpiewska Lucyna
- ▶ Kurpiewski Maciej
- ▶ Zenon Kwiatkowski
- ▶ Bożena Leszczyńska
- ▶ Jarosław Łapawa
- ▶ Piotr Łyczak
- ▶ Michał Makowski
- ▶ Ewa Malinowska
- ▶ Małachowicz Szymon
- ▶ Aleksander Michalak
- ▶ Karolina Misiaszek-Pazdykiewicz
- ▶ Krystian Miter
- ▶ Zofia Nieckarz
- ▶ Waldemar Niedzielski
- ▶ Danuta Ochocka
- ▶ Dariusz Ochocki
- ▶ Małgorzata Oszczyk
- ▶ Marcin Owskiński
- ▶ Teresa Patsidis
- ▶ Ryszard Pażątka Lipiński
- ▶ Piotr Piechnik
- ▶ Agata Przytuła
- ▶ Marzena Ptak
- ▶ Andrzej Puszczewicz
- ▶ Aleksandra Sielicka
- ▶ Zdzisław Skrzyński
- ▶ Marek Smosny
- ▶ Gracjan Stencil
- ▶ Waldemar Szymański
- ▶ Piotr Tarnowski
- ▶ Bogusława Tartakowska
- ▶ Marcin Walkowiak
- ▶ Andrzej Wrześniński
- ▶ Wiesław Wybraniec

The Museum Council

- ▶ Jan Badowski
- ▶ dr hab. prof. UG Grzegorz Berendt
- ▶ Dr. Jacek Friedrich
- ▶ Andrzej Kowalczyk
- ▶ prof. dr hab. Maria Mendel
- ▶ Cmdr Res. Dr. Eng. Mariusz Mięsikowski
- ▶ prof. dr hab. Wiesław Theiss
- ▶ Dr. Anna Ziółkowska
- ▶ dr hab. Monika Tomkiewicz
- ▶ dr hab. Piotr Mileniusz Niwiński
- ▶ Rafał Miastowski
- ▶ Albert Stankowski

Employees

- ▶ Dariusz Bąkowski
- ▶ Katarzyna Bieszke
- ▶ Monika Brodacka
- ▶ Marian Butchak
- ▶ Chelchowska Ewelina
- ▶ Anna Chinc
- ▶ Piotr Chruścielski
- ▶ Bogdan Chrzanowski
- ▶ Danuta Drywa
- ▶ Ryszard Dudziński
- ▶ Grzegorz Dziawgo
- ▶ Mirosława Gajewska
- ▶ Tomasz Gąsecki
- ▶ Andrzej Gąsiorowski
- ▶ Agnieszka Glazer
- ▶ Tomasz Gliniecki
- ▶ Adam Górniewicz
- ▶ Magdalena Idzik
- ▶ Karolina Jarczewska
- ▶ Artur Kamiński
- ▶ Alicja Kentzer
- ▶ Iwona Kentzer
- ▶ Łukasz Kępski
- ▶ Barbara Klein
- ▶ Agnieszka Kłys
- ▶ Bogusław Kowalczyk
- ▶ Justyna Krzyżanowska
- ▶ Kordian Kuczma
- ▶ Rafał Kupiecki
- ▶ Kurpiewska Lucyna
- ▶ Kurpiewski Maciej
- ▶ Zenon Kwiatkowski
- ▶ Bożena Leszczyńska
- ▶ Jarosław Łapawa
- ▶ Piotr Łyczak
- ▶ Michał Makowski
- ▶ Ewa Malinowska
- ▶ Małachowicz Szymon
- ▶ Aleksander Michalak
- ▶ Karolina Misiaszek-Pazdykiewicz
- ▶ Krystian Miter
- ▶ Zofia Nieckarz
- ▶ Waldemar Niedzielski
- ▶ Danuta Ochocka
- ▶ Dariusz Ochocki
- ▶ Małgorzata Oszczyk
- ▶ Marcin Owskiński
- ▶ Teresa Patsidis
- ▶ Ryszard Pażątka Lipiński
- ▶ Piotr Piechnik
- ▶ Agata Przytuła
- ▶ Marzena Ptak
- ▶ Andrzej Puszczewicz
- ▶ Aleksandra Sielicka
- ▶ Zdzisław Skrzyński
- ▶ Marek Smosny
- ▶ Gracjan Stencel
- ▶ Waldemar Szymański
- ▶ Piotr Tarnowski
- ▶ Bogusława Tartakowska
- ▶ Marcin Walkowiak
- ▶ Andrzej Wrześniński
- ▶ Wiesław Wybraniec

Kontakt

Imię i nazwisko	Funkcja	Telefon	E-mail
Piotr Tarnowski	Dyrektor	+48 55 247 83 53 wewn. 211	sekretariat@stutthof.org
Piotr Piechnik	Zastępca Dyrektora	+48 55 247 83 53 wewn. 211	sekretariat@stutthof.org
Teresa Patsidis	Zastępca Dyrektora ds. Muzeum Piaśnickiego	+48 58 736 11 11	dyrektor@muzeumpiasnickie.pl
Magdalena Idzik	Główna Księgowa	+48 55 247 83 53 wewn. 214	magdalena.idzik@stutthof.org
Mirosława Gajewska	Starsza Księgowa	+48 55 247 83 53 wewn. 239	mirosława.gajewska@stutthof.org
Alicja Kentzer	Starsza Księgowa	+48 55 247 83 53 wewn. 228	alicja.kentzer@stutthof.org
Agnieszka Glazer	Kierownik Działu Administracyjnego	+48 55 247 83 53 wewn. 218	agnieszka.glazer@stutthof.org
Barbara Klein	Sekretariat	+48 55 247 83 53 wewn. 211	sekretariat@stutthof.org
Iwona Kentzer	Główny Specjalista ds. Plac i Kadr	+48 55 247 83 53 wewn. 224	iwona.kentzer@stutthof.org
Artur Kamiński	Główny Specjalista Informatyk	+48 55 247 83 53 wewn. 234	artur.kaminski@stutthof.org
Karolina Misiaszek-Pazdykiewicz	Specjalista ds. Zamówień Publicznych i Administracji	+48 55 247 83 53 wewn. 220	karolina.pazdykiewicz@stutthof.org
dr Danuta Drywa	Kierownik Działu Dokumentacyjnego	+48 55 247 83 53 wewn. 223	danuta.drywa@stutthof.org
Bożena Leszczyńska	Pracownia Konserwacji Papieru	+48 55 247 83 53 wewn. 219	bozena.leszczynska@stutthof.org
Anna Chinc	Bibliotekarka	+48 55 247 83 53 wewn. 240	anna.chinc@stutthof.org
Ewa Malinowska	Kierownik Działu Oświatowego	+48 55 247 83 53 wewn. 225	ewa.malinowska@stutthof.org edukacja@stutthof.org
Marianna Butchak	Edukator, Koordynator Wolontariatu	+48 55 247 83 53 wewn. 241	Marian.buchak@stutthof.org wolontariat@stutthof.org edukacja@stutthof.org
Łukasz Kępski	Edukator, Rzecznik	+48 55 247 83 53 wewn. 235 +48 537 012 670	Lukasz.kepski@stutthof.org rzecznik@stutthof.org edukacja@stutthof.org
Kordian Kuczma	Edukator	+48 55 247 83 53 wewn. 246	kordian.kuczma@stutthof.org edukacja@stutthof.org

Contact

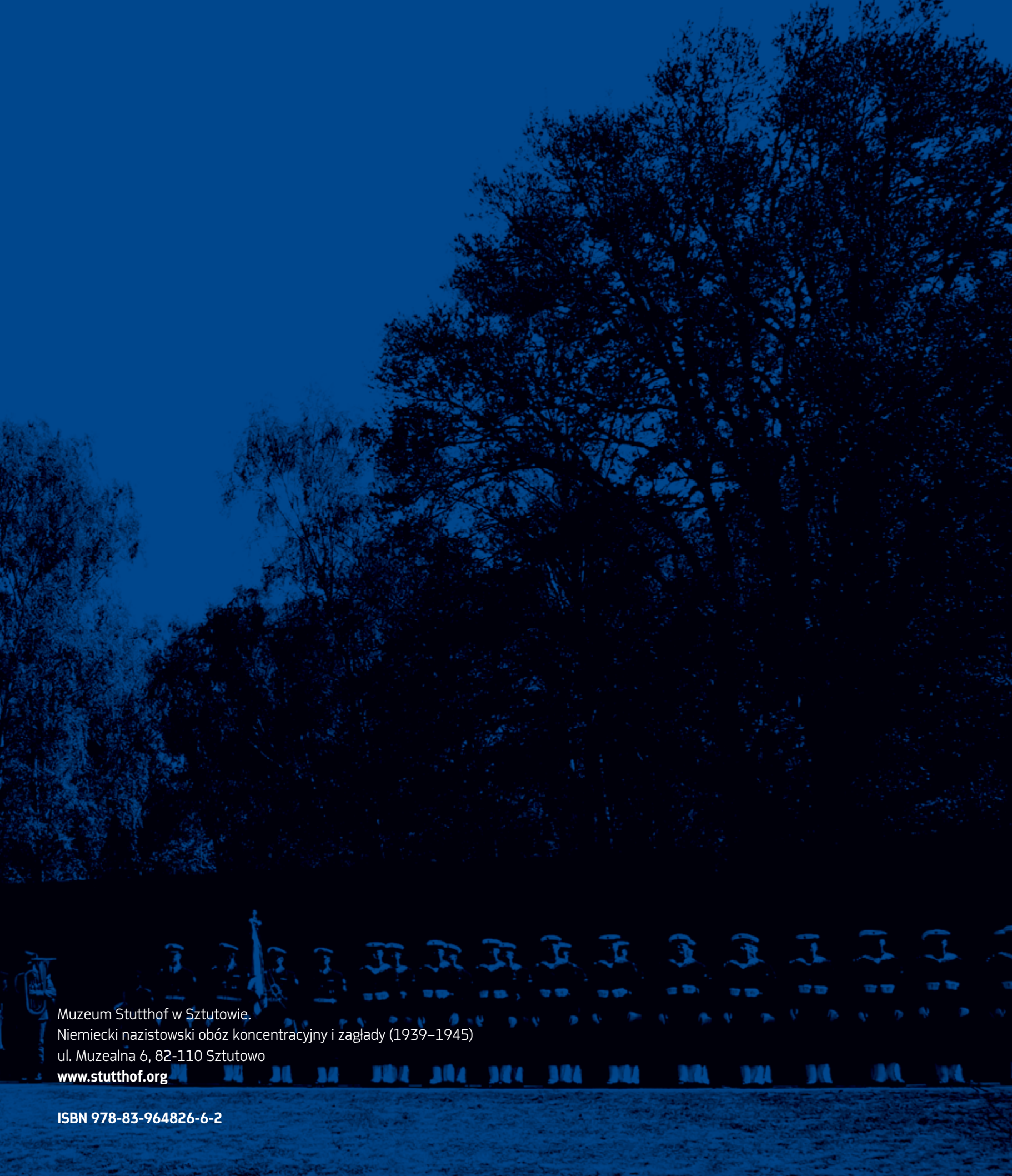
Name	Post	Phone	E-mail
Piotr Tarnowski	Director	+48 55 247 83 53 wewn. 211	sekretariat@stutthof.org
Piotr Piechnik	Deputy Director	+48 55 247 83 53 wewn. 211	sekretariat@stutthof.org
Teresa Patsidis	Deputy Director of the Piaśnica Museum	+48 58 736 11 11	dyrektor@muzeumpiasnickie.pl
Magdalena Idzik	Chief Accountant	+48 55 247 83 53 wewn. 214	magdalena.idzik@stutthof.org
Mirosława Gajewska	Senior Accountant	+48 55 247 83 53 wewn. 239	mirosława.gajewska@stutthof.org
Alicja Kentzer	Senior Accountant	+48 55 247 83 53 wewn. 228	alicja.kentzer@stutthof.org
Agnieszka Glazer	Head of Administrative Department	+48 55 247 83 53 wewn. 218	agnieszka.glazer@stutthof.org
Barbara Klein	Front Office	+48 55 247 83 53 wewn. 211	sekretariat@stutthof.org
Iwona Kentzer	Payroll and HR Chief Specialist	+48 55 247 83 53 wewn. 224	iwona.kentzer@stutthof.org
Artur Kamiński	Chief IT Specialist	+48 55 247 83 53 wewn. 234	artur.kaminski@stutthof.org
Karolina Misiaszek-Pazdykiewicz	Procurement and Administration Specialist	+48 55 247 83 53 wewn. 220	karolina.pazdykiewicz@stutthof.org
dr Danuta Drywa	Head of the Documentation Department	+48 55 247 83 53 wewn. 223	danuta.drywa@stutthof.org
Bożena Leszczyńska	Paper Conservation Office	+48 55 247 83 53 wewn. 219	bozena.leszczynska@stutthof.org
Anna Chinc	Library	+48 55 247 83 53 wewn. 240	anna.chinc@stutthof.org
Ewa Malinowska	Head of the Education Department	+48 55 247 83 53 wewn. 225	ewa.malinowska@stutthof.org edukacja@stutthof.org
Marianna Butchak	Educator, Volunteer Coordinator	+48 55 247 83 53 wewn. 241	Marian.buchak@stutthof.org wolontariat@stutthof.org edukacja@stutthof.org
Łukasz Kępski	Educator, Museum Spokesperson	+48 55 247 83 53 wewn. 235 +48 537 012 670	Lukasz.kepski@stutthof.org rzecznik@stutthof.org edukacja@stutthof.org
Kordian Kuczma	Educator	+48 55 247 83 53 wewn. 246	kordian.kuczma@stutthof.org edukacja@stutthof.org

Imię i nazwisko	Funkcja	Telefon	E-mail
prof. dr hab. Bogdan Chrzanowski	Kustosz dyplomowany w Dziale Oświatowym		bogdan.chrzanowski@stutthof.org
prof. dr hab. Andrzej Gąsiorowski	Kustosz dyplomowany w Dziale Naukowym		andrzej.gasiorowski@stutthof.org
Andrzej Puszczewicz Monika Brodacka Agata Przytuła Karolina Jarczewska	Biuro Obsługi Zwiedzających	+48 55 247 83 53 wewn. 216	andrzej.puszczewicz@stutthof.org boz@stutthof.org
Bogusława Tartakowska	Kustosz ds. Zbiorów	+48 55 247 83 53 wewn. 247	boguslawa.tartakowska@stutthof.org
dr Marcin Owiński	Kierownik Działu Naukowego	+48 55 247 83 53 wewn. 226	marcin.owsinski@stutthof.org
dr Tomasz Gliniecki	Adiunkt w Dziale Naukowym	+48 55 247 83 53 wewn. 251	tomasz.gliniecki@stutthof.org
Piotr Chruścielski	Adiunkt w Dziale Naukowym	+48 55 247 83 53 wewn. 241, 58 551 29 87	piotr.chruscielski@stutthof.org
Agnieszka Kłys	Kustosz w Dziale Naukowym	+48 55 247 83 53 wewn. 233, 58 551 29 87	agnieszka.klys@stutthof.org
dr Aleksander Michalak	Adiunkt w Dziale Naukowym		aleksander.michalak@stutthof.org
Tomasz Gąsecki	Kierownik Działu Ochrony Muzeum	+48 55 247 83 53 wewn. 217	tomasz.gasecki@stutthof.org
Waldemar Szymański	Specjalista ds. Obronnych i Informacji Niejawnych	+48 55 247 83 53 wewn. 231	waldemar.szymanski@stutthof.org
Zenon Kwiatkowski	Dział Remontowo-Gospodarczy	+48 55 247 83 53 wewn. 229;	zenon.kwiatkowski@stutthof.org
Andrzej Wrzesiński	Główny Specjalista ds. Finansowo-Kadrowych w Muzeum Piaśnickim w Wejherowie	+48 58 736 11 11 wewn. 23	ksiegowosc@muzeumpiasnickie.pl
Katarzyna Bieszke	Główny Specjalista ds. Administracji w Muzeum Piaśnickim w Wejherowie	+48 58 736 11 11	muzeum@muzeumpiasnickie.pl

Name	Post	Phone	E-mail
prof. dr hab. Bogdan Chrzanowski	Certified Curator in the Education Department		bogdan.chrzanowski@stutthof.org
prof. dr hab. Andrzej Gąsiorowski	Certified Curator in the Research Department		andrzej.gasiorowski@stutthof.org
Andrzej Puszczewicz Monika Brodacka Agata Przytuła Karolina Jarczewska	Visitors Office	+48 55 247 83 53 wewn. 216	andrzej.puszczewicz@stutthof.org boz@stutthof.org
Bogusława Tartakowska	Collection Curator	+48 55 247 83 53 wewn. 247	boguslawa.tartakowska@stutthof.org
dr Marcin Owiński	Head of the Research Department	+48 55 247 83 53 wewn. 226	marcin.owsinski@stutthof.org
dr Tomasz Gliniecki	Assistant Professor in the Scientific Department	+48 55 247 83 53 wewn. 251	tomasz.gliniecki@stutthof.org
Piotr Chruścielski	Assistant Professor in the Scientific Department	+48 55 247 83 53 wewn. 241, 58 551 29 87	piotr.chruscielski@stutthof.org
Agnieszka Kłys	Senior Curator in the Research Department	+48 55 247 83 53 wewn. 233, 58 551 29 87	agnieszka.klys@stutthof.org
dr Aleksander Michalak	Assistant Professor in the Scientific Department		aleksander.michalak@stutthof.org
Tomasz Gąsecki	Head of the Museum Protection Department	+48 55 247 83 53 wewn. 217	tomasz.gasecki@stutthof.org
Waldemar Szymański	Specialist for Defense and Classified Information	+48 55 247 83 53 wewn. 231	waldemar.szymanski@stutthof.org
Zenon Kwiatkowski	Department of Renovation and Economics	+48 55 247 83 53 wewn. 229;	zenon.kwiatkowski@stutthof.org
Andrzej Wrzeński	Chief Financial and Human Resources Specialist at the Piaśnica Museum in Wejherowo	+48 58 736 11 11 wewn. 23	ksiegowosc@muzeumpiasnickie.pl
Katarzyna Bieszke	Chief Administration Specialist at the Piaśnica Museum in Wejherowo	+48 58 736 11 11	muzeum@muzeumpiasnickie.pl

Muzeum Stutthof w Sztutowie.
Niemiecki nazistowski obóz koncentracyjny i zagłady (1939–1945)
ul. Muzealna 6, 82-110 Sztutowo
www.stutthof.org

ISBN 978-83-964826-6-2